

Izda vsak četrtak in
velja s poštno vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 32 din.,
za leto 16 din., četrt leta
8 din. Izven Jugoslavije
32 din. Naročnina se pošlje
na upravništvo „Sloven-
skega Gospodarja“ v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
List se dopušlja do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Roči-
pisi se ne vračajo. Uprav-
ništvo sprejema naročnino,
inserate in reklamacije.
Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglase
primeren popust. Nezapla-
te reklamacije so politične
prošje.
Čekovni račun poštnega
trada Ljubljana št. 10.603.
Telefon interurban št. 113.

24. številka.

MARIBOR, dne 28. maja 1925.

59. letnik.

Za nohte jim gre.

Žerjavci v Sloveniji, Pribečevci na Hrva-
skem so v jako težkem položaju. V nevarnosti so, da se
jim stolček postavi pred vladna vrata.

Kaj to pomeni za samostolno demokratsko stran-
ko, ni treba še posebno omenjati. Kar je za ribo voda,
to je za Pribečevič—Žerjavovo kompanijo vlada. Izven
vode riba umre. Izven vlade samostalna demokratska
stranka usahne.

Tako je bilo pri volitvah meseca marca 1923. Žer-
javci niso bili na vladi in zato niso dobili v Sloveniji
niti enega poslanca. V Ljubljani izvoljeni Reisner je bil
kompromisni in skupni kandidat raznih naprednejših
struj. Pri teh in po teh volitvah se je o demokratski
stranki v Sloveniji popevalo: »Ti boš pa doma ostala!«

Tudi leta 1925 bi se pela ista pesem, da ni samo-
stalna demokratska stranka bila na vladi. V posesti
državnega uradniškega aparata in bogatih denarnih
sredstev iz volilnih fondov so Žerjavci v Sloveniji iz-
bili pri volitvah toliko glasov, da so dobili dva man-
data: enega na Kranjskem in enega na Štajerskem. Ako
Žerjavova klika ne bi bila deležna velikih političnih in
denarnih dobrin, ki jih daje vlast v državi, bi letos do-
bila še manj glasov, kakor leta 1923.

Tega sta si Pribečevič in Žerjav v svesti in zato bo-
rita obupen boj proti temu, da bi se jima stolček po-
stavil pred vladna vrata.

Nevarnost za to postoji in je vsak dan večja, čim
bolj uspevajo razgovori med Radičevci in radikali. Ko
bodo ti razgovori končani z ugodnim rezultatom, bo
Pribečevič—Žerjavovi kompaniji odklenkal smrtni
zvonček.

Tisti, ki se mu napoveduje smrt, ni najboljša raz-
položen. Takšno razpoloženje odseva iz pisanja samo-
stalnno-demokratskih časnikov, kakor zlasti ljubljans-
kega »Jutra«, zagrebške »Riječi« in beogradske »Reči«.
Gospoda je jako slabe volje, sitna, črna in turobna.
Povdarja svoje velike zasluge, ki jih baje ima za drža-
vo. Tarna o nehvaležnosti državotvornega sveta.

Toda vsi ti glasoži, v katerih prekipeva samostalna-
demokratski žolč, ne morejo na radikalske prave na-
praviti utisa. Čim bolj se samostalni demokratje je-
zijo, tem bolj se radikalski poglavarji na tihem smejejo.
In čim bolj se Pribečevič in Žerjav ponujata, tem bolj
radikalni zmigavajo z rameni.

Kako daleč gre ponujanje samostalne demokratskih
kolodvodij, se vidi iz časnikov poročil, ki se dan na dan
množijo, da sta Žerjav in njegov politični oproda Pivko
prosila ter prosila za sprejem v radikalno stranko. Pod-
gane zapuščajo potapljaajo se barko, pravi pregovor.

LISTEK.

Zgodbe napoleonskega vojaka.

Francoski spisal Brokmann-Chatrian; preložil Al. B.

9. nadaljevanje.

Naenkrat je rekel mož:

»No, pa lahko noč!«

In je šel ven. Žena je šla za njim s čebrom.

»Bog vam povrni!« sem zaklical za njima. »Bog naj
vam vrne sina.«

Potem sem se slekel, legel v posteljo in se pogreznil
v trdno spanje.

IX.

Drugo jutro sem se zbudil okrog sedme ure. Troben-
tač na oglu Kapucinske ulice je trobil k zbiranju. Vse se
je zganiło: slišalo se je, kako so šli mimo konji, vozovi in
ljudje. Mene so noge še nekoliko bolele, a dosti manj ne-
go prejšnji dan. Ko sem obul sveže nogavice, sem se čutil
kakor prerojenega. Trdno sem stal na nogah in rekel sam
pri sebi: »Ako pojde tako naprej, Jože, postaneš še pravi
poskočin. Samo začetek je težak.«

Oblekel sem se prav dobre volje.

Pekovka je bila moje čevlje, potem ko jih je napolnila
z vročim pepelom, da bi se ne skrčili, postavila poleg peči,
da se posuše. Bili so dobro namazani in so se lepo svetili.

Slednjič sem si optal tornister ter šel dol po stopni-
cah. Niti časa nisem imel, da bi se bil zahvalil vrlim lju-
dem, ki so me bili sprejeli tako prijazno. Hotel sem to sto-
riti po apelu.

Na trgu konec ulice je stalo že mnogo naših Italijanov
okrog vodometov, čakaje in z zobmi šklepetaje. Fürst, Kli-
pfel in Cebedej so prišli malo pozneje.

Na eni strani trga ni bilo videti drugega kot topove in
lafete. Badenski huzarji, med katerimi je bilo tudi nekaj

Samostalna demokratska stranka se mora potapljati,
ako jo hoče zapustiti še celo Žerjav in njegov oproda.
Ako poveljnik ladje hoče iz nje skočiti ter si rešiti živ-
ljenje, je to dokaz, da ladje ni več mogoče rešiti.

Za samostalno-demokratsko stranko ni rešitve. Ako
bi tudi še nekaj časa ostala na vladi, ker je pot do spo-
razuma med Srbi, Hrvati in Slovenci precej težka in
strma, ko bo sporazum gotova stvar — in to bo prej ali
slej —, se bo samostalni demokratski stranki zapel mi-
serere.

Ta stranka je samo živelja od hujskanja zoper ve-
čino hrvatskega in slovenskega naroda, katero je v svo-
ji hudobiji pred svetom hotela osumčiti kot separatisti-
čno in protidržavno. Od tega hujskanja sta Pribečevič
in Žerjav politično živela. Kakor starozavezni farizeji,
sta se ta dva samostalno-demokratska prvaka trkala na
prsi ter prezirno gledajoč na vse druge stranke polnih
ust izpovedovala izključno državotvornost samostalnih
demokratov.

Prišel pa je čas, ko so pristojni činitelji uvideli
grdo licemerstvo in ostudno sebičnost samostalno-de-
mokratskih farizejev. Prejšnji separatistični in proti-
državni carinar je bil proglašen za državno-pravične-
ga. Farizej pa je v javnosti dobil žig ostudnega hinav-
ca in grdega rovarja in kovarja.

Tako se sedaj pripravlja na politični pozornici iz-
menjava ulog. Od aktivnih sodelovalcev bodo člani
Pribečevič—Žerjavove klike potisnjeni v nehvaležno
ulogo gledalcev. Naj si samostalno-demokratski kolo-
vodje še s tako grenko-kislim obrazom in s strahom
gledajo na to ulogo, ki se jim ponuja, prihranjena jim
ta uloga ne bo. V ulogi vladnih činiteljev je ta klika
povzročila toliko zla in toliko gorja, da je poslednji
čas, da se ji vlast vzame iz rok. Naj gospodi še toliko
gre za nohte, to nič ne de. Kar so zaslužili, to bodo pre-
jeli. Za to skozinsko pokvarjeno in hudobno stranko
ni nobena kazen prevelika.

Prijateljstvo med Beogra- dom in Rimom.

Nedavno je ob desetletnici vstopa Italije v svetovno
vojno izrekel predsednik italijanske vlade in poglavar ita-
lijanskih fašistov Mussolini velik govor o notranji in zu-
nanji politiki Italije. Malo pred tem je bila pa zaključena
tudi konferenca Male antante, o kateri je trdil naš zunanji
minister dr. Ninčič, da je izkazala najboljšo soglasje vseh
predstavnikov Male antante in da je obravnavala vpraša-
nja za države Male antante in za današnje razmere naj-

trenskih vojakov in dragoncev, so peljali svoje konje na-
pajat.

Nam nasproti je stala kavalerijska vojašnica, visoka
kot pfalzburška cerkev, na ostalih treh straneh trga pa so
se dvigale stare, špičaste, z rezbarijami okrašene hiše kot
v Zabernu, samo da so bile dosti višje. Še nikoli nisem vi-
del kaj takega. Medtem ko sem opazoval vse to, so pričeli
peti bobni. Vsak se je vstopil v svojo vrsto. Stotnik Vidal
je hitel mimo s plaščem na ramah. Iz obokanih vrat nam
nasproti je prišlo nekaj voz. Zaklicali so nam najprvo po
italijansko, potem po francosko, da se bo delilo orožje in
naj vsak stopi naprej, ko bo poklican.

Vozovi so se ustavili deset korakov od nas in pričel
se je apel. Vsak je stopil iz reda, ko je prišla vrsta nanj,
ter dobil torbo za patrone, sabljo, bodalo in puško. To smo
si obesili čez bluzo, suknjo ali plašč, in tako smo bili v
svojih klobukih, čepicah in orožju podobni pravim ropar-
jem. Jaz sem dobil puško, ki je bila tako velika in težka,
da sem jo komaj vlek. Ker mi je torba za patrone visela
skoro do kolkov, mi je pokazal narednik Pinto, kako se
uskrajša jermen. Bil je vrl mož.

Vse to orožje, ki sem ga obesil počez na prsi, se mi
je zdelo nekaj groznega. Izprevidel sem, da našega trplje-
nja ne bo tako kmalu konec.

Ko je bilo orožje razdeljeno, se je približal voz s stre-
ljivom. Vsak izmed nas je dobil petdeset patron, kar ni
pomenilo nič dobrega. Zdaj sem upal, da nam bodo pustili
odstopiti in nas poslali v naša stanovanja, a stotnik Vidal
je potegnil sabljo in velel:

»Vrste na desno! . . . Naprej! . . . Stopaj!«

In drobiti so pričeli bobni.

Žalosten sem bil, da se svojim gostiteljem nisem mo-
gel zahvaliti za dobrote, ki so mi jih izkazali. »Za nehvalež-
nika te bodo imeli!« sem si mislil. A hočeš nočes sem mo-
ral z drugimi naprej.

Šli smo po dolgi, krivnasti cesti in bili naenkrat zunaj
mesta na bregu Rene, ki je bila pokrita z ledom, kakor da-
leč je neslo oko. Na nasprotnem bregu so se dvigali visoki
griči in na teh sivi, porušeni gradovi.

Bataljon je šel dol k Reni, katero smo prekoračili. Bil
je krasen prizor. Na ledu nismo bili sami; kakih petsto ko-

boljše in najuspešnejše politike. Italijanski vladni pred-
sednik je pa v zunanjepolitičnem delu svojega govora na-
glašal prav mnogo tega, kar je v največjem nasprotju s
tem, kar je konferenca Male antante razpravljala in kar
naj bi bilo po izjavi našega zunanjega ministra tudi naj-
boljša in posebej še za našo državo najprikladnejša po-
litika.

Mussolini je pa tudi zatrjeval, da veže Italijo in dr-
žavo SHS veliko prijateljstvo, ki naj bi bilo vedno bolj
iskreno in trdno. Ko iz načelnih vzrokov odločno in is-
kreno odklanjamo spore med narodi ter zahtevamo spo-
razum in dobre odnose, bi nas moralo zagotovilo vlad-
nega predsednika in fašista Mussolinija, ki vlada danes
Italiji, zelo veseliti. Vprašati se pa moramo že ob razliki
zunanjepolitičnih izjav našega zunanjega ministra na eni
strani in Mussolinija na drugi strani: Kje je iskrenost, kje
je resnica, ko naš minister označuje kot dobro zunanjo
politiko to, kar Mussolini pobija isti čas, ko naglašava prav
dobre odnose med Italijo in državo SHS.

Mussolini često govori in malo pred svojim zatrje-
vanjem globokega prijateljstva z Jugoslavijo je opozarjal
rimski senat na nevarnost »jugoslovanskega prodiranja«
in oskodovalja italijanskega življa. Ker italijanski živeli,
ki je kot manjšina ostal pod našo državo, nima nobenih
vzrokov za pritožbe, dočim se velikemu številu Jugoslo-
vanov pod Italijo najslabše godi, je jasno, da so bile Musso-
linijeve velikodoneče besede o »jugoslovanskem prodira-
nju« samo prikrivanje za resnično in že dolgo se vršče
italijansko prodiranje in za italijanske zavojevalne misli
na naš račun.

Istočasno s sedanjo prijateljsko izjavo pa pripravljajo
Italijani še posebej nove homatije v Albaniji pod pretvezo,
da sedanja albanska vlada preveč posluša jugoslovanske
vplive, in v Grčiji je italijanski vpliv kljub temu, da so
Italijani že mnogo krivic storili Grčiji, pridobil del javno-
sti na svojo stran, da sedaj nekateri grški listi pišejo, da
je za Grčijo najbolje, če postane most za italijansko pro-
diranje na vzhod. Italijanskemu vplivu je tudi pripisati, da
gospodarska in druga pogajanja med našo in grško dr-
žavo ne pridejo naprej.

Jasno je, da ob največjem zatrjevanju prijateljstva
italijanski fašisti obdajajo našo državo s krogom sovraž-
nikov ter dosledno nadaljujejo ono italijansko politiko, ki
ni zamudila niti ene prilike ali neprilike, da ne bi udarila
po jugoslovanskih narodih.

Ker gre ta stara italijanska politika v prvi vrsti na
škodo Slovencev in Hrvatov, pa mora dobiti vsak preuda-
ren človek v naši državi in izven nje utis, da zna Rim
spretno zapeljevati Beograd, naj se ne briga za to, kar od
slučaja do slučaja zadene Slovence in Hrvate. Rim se go-
tovim strankarjem v Beogradu tudi laska, da je silno do-

rakov pred nami se je pomikal na poti proti Frankfurtu
transport smodnika, ki so ga vodili trenski vojaki. Sicer
pa led ni bil gladek, marveč pokrit z ivjem.

Ko smo prišli na drugi breg, smo krenili po poti, ki se
je vila med dvema pogorjema.

Tako smo hodili pet ur. V gorskih krivinah smo zdaj
na desni, zdaj na levi strani opazali mnogo vasi. Cebedej,
ki je stopal poleg mene, je omenil:

»Ker že moramo marširati, mi je čisto prav, da gremo
v vojno. Tako bomo vsaj vsak dan videli kaj novega. Ako
bomo tako srečni, da se vrnemo domov, bomo lahko mno-
go pripovedovali.«

»To je že res«, sem mu odgovoril, »a meni bi bilo
vendar ljubše, da bi ne videl toliko. Živel bi rajši na svoj
nego na račun drugih, ki lepo sede doma, medtem ko mi
brodimo po snegu.«

»Na slavo pa ne pomisliš«, je rekel on. »Slava je pa
tudi nekaj vredna.«

Jaz pa sem odgovoril:

»Slava ni za nas, Cebedej, ampak za druge, ki pri tem
dobro žive, dobro jedo in dobro spah. Kakor je razvidno iz
časopisov, imajo povrh še plese, zabave in slavo, ki jim
jo pridobimo mi z našimi kostmi, potom in gladom. Taki
siromaki, kakor smo mi, ki smo prisiljeni, da gremo v boj,
nimajo dosti časti od tega, ako se nazadnje vrnejo, potem
ko so izgubili veselje do dela in morda tudi kak ud. Mnogo
njihovih prejšnjih tovarišev, ki niso bili zmožnejši od njih
in so morda celo slabše delali, je medtem v teh sedmih
letih zaslužilo dosti denarja, odprlo kupčijo, se poženilo z
njihovimi nevestami; imajo lepe otroke, so čislani možje,
mestni svetovalci, odlični ljudje. In ko gredo tisti, ki so se
vrnili z lova za častjo in iz krvavega klanja, mimo njih,
jih oni gledajo po strani. Ako imajo naključno rdeče no-
sove, ker so med tem, ko so oni srkali vino, pili žganje, da
so se v slabem vremenu ogreli na hitrih pohodih, pa pra-
vijo: »Pijanci so!« In tisti rekruti, ki niso zahtevali drugega,
kakor da naj ostanejo doma in delajo, postanejo nazadnje
nekaki berači! Tako jaz mislim o tej stvari, Cebedej. Zdi
se mi, da vse to ni čisto prav in bi rajši videl, da bi tisti,
ki hrepene po slavi, sami šli v boj, nas pa pustili pri miru.«

Nato mi je odgovoril:

bra protislovenska in protihrvatska politika in to je pravi izvor prijateljstva med Beogradom in Rimom. Imeli smo že nešteto žalostnih in sramotnih primerov in izrazov tega prijateljstva. Ni dovolj, da Italijani vedno dosežejo, kar hočejo, marveč naš zunanji minister in cela vlada še Italijanom pod našo državo dovoljuje več kot to, kar jim pripada po mednarodnih in medsebojnih pogodbah, do čí mše nismo doživeli pravega in odločnega protesta proti temu, kar se proti mednarodnemu pravu v Italiji brezobzirno počenja z našo jugoslovansko narodno manjšino. V Firenci so sedaj zopet Italijani dosegli vse, kar so hoteli in ko govori Mussolini o prijateljstvu do jugoslovanske države, je treba razumeti to kot prijateljstvo in naklonjenost nasilnika, ki je eni družini izropal in silno oškodoval par članov ter hvali sedaj tretjega člana, ki je tako zapeljan, da se vseh krivic proti bratom in proti celi družini ne zaveda.

Hudobila in davki.

Nekaj strašnega je, kako se sedaj izterjujejo davki! Kaj takega še ne pomnimo. So bila davčna bremena leta 1924 huda, a izmzgavanja, kakor letos, še v Sloveniji ne pomnimo. Vsi vemo, kdo je tega kriv. Centralizem žre in žre. Podoben je vreči, ki nima nobenega dna. Za ta centralizem so glasovali velikosrbski radikali, samostalni demokrati in samostojneži. Poslanci Slovenske ljudske stranke so s povzdignjenim glasom svarili in klicali: **Velikosrbski centralizem bo naša nesreča!** Ali kaj so se zmenili za opomine in glasove naših poslancev dr. Kukovec, Voglar, dr. Žerjav, Pucelj, Mermolja, Drofenik in pa Urek! Zadovoljni so bili, če sta jih Pašić in Pribičević hvalila, a poslance Slovenske ljudske stranke psovala...

Danes se uresničuje prečokba naših mož, da bo centralizem za nas nesreča. Na stotine opesestnikov, obrtnikov in trgovcev se bo poglajalo še letos na boben. Ista nesreča čaka še tisoče drugih, če bo šlo tako naprej, kakor hočejo velikosrbski radikali in samostalni demokrati.

Narod obupa vsled neznosnih davkov. Kmetje jemljejo posojila, da morejo vsaj za silo zamašiti nenasitno davčno vrečo. Obrtniki in mali trgovci propadajo, ker ne zmorejo ogromnih davkov in škod. In letos je davčni vijak »prišraufal« še ubogega delavca...

Kdo je vse to zakrivil? Če bi bil teh nesreč kriv posameznik, ljudstvo bi ga tako dolgo iskalo, da bi ga našlo. Ta nesrečnej gotovo ne bi ušel ljudski sodbi in obsodbi. In pri nas pa še mnogi poljubujejo roke tistim, ki so nam prinesli to nesrečo. Poljubujejo bič, ki nas tepe...

Dne 31. marca se je v narodni skupščini govorilo in glasovalo o predlogu Pašičeve in Pribičevićeve vlade glede zvišanja starih davkov in glede uvedbe novih davkov. Slovenska poslanka Pušenjak in dr. Kulovec sta v imenu Slovenske ljudske stranke stvarno in z močnim glasom opozarjala in rotila vladne stranke, naj ne nalagajo novih davkov, ker Slovenija jih ne prenese več... Bilo je vse bob v stenó.

Pašičevi radikali, Pribičevići samostalni demokrati, Pivko in Žerjav med njimi, so glasovali proti nam in za zvišanje davkov ter za nove davke!

Še smejali so se poslancem Slovenske ljudske stranke, ko so jih opozarjali, da Slovenija ne prenese novih bremen. Ni čuda! Saj je »Jutro« nedavno zapisalo, »da še Slovenija ni preveč obdavčena!« Ni čuda, saj je govornik Pivkove stranke na zborovanju v Slovenskih goricah trdil, da Slovenci po njegovem računu še premalo plačujemo.

»Jaz tudi mislim tako. Ker pa smo že zraven, je boljše reči, da se borimo za čast. Človek mora zmiraj čuvati čast svojega stanu in ljudem kazati, da se dobro počuti v njem. Sicer bi se ljudje nazadnje še norca delali iz nas.«

Medtem, ko sva se pogovarjala o takih stvaréh, smo slednjič ugledali veliko reko, ki je bila Majna, kakor je rekel narednik. Ob reki je bila vas, skozi katero nas je peljala pot. Kako se je vas imenovala, nismo vedeli, a smo se ustavili v njej.

Razkropili smo se po hišah in vsak si je lahko kupil žganja, vina in kaj od mesa. Kdor ni imel denarja, je jedel svoj črni kruh in gledal druge.

Okrog šeste ure zvečer smo prišli v Frankfurt. To mesto je še starejše od Majna in polno Židov. Peljali so nas na kraj, kjer so bili nastanjeni v vojašnici deseti huzarski polk in badenski lovci. Kakor so mi pripovedovali, je bilo staro poslopje svoj čas bolnica, in to rad verjamem, ker je bilo znotraj veliko dvorišče z zidanimi hodniki. Pod temi hodniki so spravili konje, zraven pa je stanovalo moštvo.

Po brezštevilnih ulicah, ki so bile tako ozke, da je bilo komaj videti zvezde med dimniki, smo slednjič prišli na določeno mesto. Čakali so nas stotnik Florentin in poročnik Clavel in Bretonville. Po raportu so nas naredniki peljali po oddelkih v sobe, ki so bile nad Badenci. Bile so to velike dvorane z majhnimi okni. Med okni so stale postelje.

Narednik Pinto je obesil svojo svetiljko na steber sredi sobe. Potem je vsak položil svoje orožje na stojalo ter se molče iznebil tornistra, bluže in čevljev. Cebedej je imel ležišče poleg mene. Čez dvajset minut smo spali, kakor bi bili ubiti.

X.

Sele v Frankfurtu sem spoznal vojaško življenje. Do takrat sem bil samo rekrut, zdaj pa sem postal vojak. Tu ne govorim o vežbanju. Kako se na povelje ozreš na desno ali levo, pokriješ sprednjega moža, pri nabijanju položiš roko na sprednji ali srednji puškin obroč, puško deneš na mruho — tega se z dobro voljo naučiš v enem ali dveh mesecih. Ampak naučil sem se discipline, to je, da ima korporal vedno prav, ako govori s prostakom, narednik s

Vse tiste, ki v Beogradu glasujejo za zvišanje davkov, ki tako nesramno pišejo in govorijo, obtožujemo, da so krivi nesrečnega izmzgavanja Slovenije!

Žerjavovo »Jutro« in Pivkov »Tabor« zadnje tedne pišeta, da celo kmetstvo ljudstvo stopa v samostalno demokratsko stranko in da odobrava delovanje poslanca Pivka. Mi sicer vemo, da »Jutro« in »Tabor« lažeta in farbata. Kajti, da bi ljudstvo šlo s stranko, ki je kriva toliko nesreč, tega nihče ne verjame. Ali vemo, da se nahajajo povsod tudi hudobni ljudje, katerim se strašno dopade, če morejo kljubovati pošteni stranki.

Tako beremo, da so pri Sv. Trojici v Slov. goricah baje celo nekateri kmetje pristopili v Pivkovo samostalno demokratsko stranko. Menda je samo par zapeljanih. Torej tem nesrečnejem je celo prav, da Pivko glasuje za zvišanje davkov. Kmetje, obrtniki, trgovci, delavci! Pojdite k tem ljudem in zahtevajte od njih, naj plačujejo namesto Vas davke. Naj pristaši samostojno demokratske stranke prosijo Pivka, da prihodnjič zopet glasuje za — še večje davke!

Kdor je hudoben, je udarjen s slepoto!

IZKUSTVO

je najboljši učitelj. Milijoni ljudi poznajo šampon s črno glavo kot najboljšo sredstvo za nego lasi, da nočejo več vedeti. Radi tega ne čakajte, ampak tudi Vi si osvojite izkustvo drugih. Rabite torej za umivanje lasi še samo mnogo let izkušeni

»Šampon s črno glavo«

ki odgovarja vsem zahtevam prirodne in razborite nege lasi.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah. Edini proizvajatelj: Hans Schwarzkopf, Berlin-Dahlem.

Važno je, da pri nakupu posebno naglašate dostavek »s črno glavo.«

Okopavanje in osipavanje kmetijskih rastlin.

Poleg raznih drugih činiteljev je tudi poletno rahljanje zemlje za uspešno rast naših kmetijskih rastlin neizmerne važnosti. Rezultati našega dela morajo biti različni ob sicer enakih podnebnih in zemeljskih razmerah. V nekaterih južnih, rodovitnih deželah pridelujejo kmetijske sadeže z manjšimi stroški kot pri nas, ali v drugih, še manj rodovitnih pokrajinah na severu.

V naših krajih potrebujejo kmetijske rastline za dobro rast predvsem rahle zemlje. V rahli zemlji se lahko razvijajo korenine na vse strani, ker more dohajati do njih dovolj zraka, vlage in toplote — činitelji, ki so za razkroj zemlje in hranilnih snovi v njej neobhodno potrebni.

Pri nekaterih kmetijskih rastlinah, kakor n. pr. pri turščici, gomoljnatih in koreninskih rastlinah je

korporalom, poročnik z narednikom, in tako dalje do generala — feldmaršala — in četudi predstojnik trdi, da je dvakrat dve pet, ali da pri belem dnevu sije luna.

To gre človeku težko v glavo, a nekaj vendar jako olajšuje razumevanje, namreč nekaj lepak, ki je pritrjen v sobah, in katerega včasih prebero, da vojake navadijo razumevati. Ta lepak govori o vsem, kar bi vojaku utegnilo priti na misel, na primer, da bi se vrnil domov, da bi odpovedal službo, se ustavil predstojniku itd., in kar vedno konča s smrtjo, ali pa najmanj s petimi leti kazni na galeji.

En dan po našem dohodu v Frankfurt sem pisal gospodu Guldenu, Katarini in teti Marjeti, lahko si je misliti, s kakšno ginjenostjo in vznemirjenostjo. Ko sem jim tako odkrival svoja čustva, se mi je zdelo, da sem še vedno pri njih. Pripovedoval sem jim o naporih, o dobrotah, ki sem jih užil v Majncu, in o pogumu, katerega je bilo treba, da nisem obležal. Tudi sem jim pisal, da sem hvala Bogu vedno čil in zdrav, da se počutim krepkejšega nego pri odhodu in jih pozdravljam in poljublam.

Pisal sem v naši sobi sredi svojih tovarišev. Pfalzburžani so mi izročili pozdrave svojim rodbinam. Skratka, lepo je bilo vse to.

Potem sem pisal tudi v Majnc vrlim ljudem v Kapucinski ulici, ki so me bili takorekoč rešili obupa. Povedal sem jim, da sem drugo jutro zaradi poziva k zbiranju moral takoj oditi z nado, da jih bom spet videl in se jim zahvalil, da pa naj mi odpuste, ker je bataljon takoj odšel proti Frankfurtu.

Tisti dan popoldne so nas oblekli. Nekaj desetoric Židov se je nateplo pod hodnike in vsi smo jim prodajali svoje civilne stvari. Jaz sem obdržal samo svoje srajce, nogavice in čevlje. Italijani so se težko razumeli s temi kramarji, ki so vse hoteli zastoj, Genovčani pa so bili prav tako pretkani kot Židje, zato je kupčevanje in prerekanje trajalo do noči. Našim korporalom se je zdaj dobro godilo, ker smo jih čestokrat gostili; treba jih je bilo napraviti prijazne, ker so nas zjutraj in popoldne vežbali na zasneženem dvorišču. Branjevka Kristina je pri tem vedno sedela v svojem kotu s ponviyo z ogljem pod nogami, ter ljudem dobrih staršev — takola je namreč imenovala tiste, ki so kaj odrinili — izkazovala potrebno pozornost in spo-

treba zemljo po večkrat rahljati, da nam uspevajo. Pri drugih, to je žitaricah in metuljnicah pa zadostuje, ako jim samo po enkrat okopamo, in sicer v spomladi z brano. Tudi mlad krompir kaže povlačiti z brano, kakor hitro se je prikazal iz zemlje.

V splošnem velja pravilo, da je zemlje tem česče in skrbneje okopavati, čim težja je. Če se zemlja po večkratnem dežju tako zapere in strdi, da se napravi površ trda skorja, tedaj moramo to skorjo z okopavanjem zdrobiti.

Še večje važnosti pa je okopavanje v sušnih letinah. V takšnih časih moramo s pravočasnim okopavanjem zemljo obvarovati pred prevelikim izsušenjem. Po številnih drobnih, lasu podobnih cevkah, takimenovanih kapilarah uhaja iz globočine zemlje vlaga, ki je mladim rastlinam neobhodno potrebna. Če te kapilare pretrgamo, kar se zgodi z okopavanjem, ne more vlaga na površino zemlje, temveč ostane tam, kjer je okopalnik ali motika pretrgala cevke v zemlji. Zgornja zrahljana plast zemlje pokriva spodnjo nezrahljano plast slično, kakor odeja spečega človeka ter jo tako varuje pred močnim izhlapevanjem. Lastnost, po kateri izhlapeva zemlja vodo iz svoje notranjosti, imenujemo kapilarnost ali lasovitost. V plitvo zrahljani zemlji ostane podzemna vlaga ohranjena spodnji plasti ter pride rastlinskim koreninam v prid. V letinah, ko primanjkuje moče je zategadelj kmetijske rastline, kot turščico, krompir, peso, korenje, repo, fižol, grah itd. plitvo okopati, da ne trpe preveč suše in ne venejo. Povsem napako in neutemeljeno je malenkostno naziranje, da je treba držati zemljo v vročem letnem času neokopano in s plevelom obsenčeno.

Okopavanje se vrši z motikami, ceneje in hitreje pa z okopalniki. Za okopavanje s stroji je treba, da sejemo rastline v pravilne vrste, to je 60—80 cm vsaksebi. — Zboljšani okopalniki z osipalnim lemežem, ki služijo obenem tudi za osipavanje, se dobe pri tvrdki Združene tovarne poljedelskih strojev Melichar—Umrath—Bächer—Kaub Praga, podružnica v Ptuj, in sicer za ceno 600—900 D.

Zelo pripraven je okopalnik s štirimi noži in enim lemežem. Z lemežem se zemlja rahlja in drobi, noži pa

Do cilja

prideš prej in lažje, ako si zdrav in vesel. Zdravje in dobro voljo si ohraniš, ako imaš vedno pri sebi

prsrne karamelo, ki s svojim prijetnim okusom in zdravilnimi snovmi iz 5 slovitih zelišč kaj dobro učinkujejo na prebavo, proti prehlajenju ter so tudi otrokom neškodljive. Dobite jih pri vsakem trgovcu za 3 dinarje.

Štovanje. Marsikdo se je dal oskubiti do zadnjega beliča, samo da je bil »dobrih staršev.« Pozneje so bili vsi seveda sodrga, a kaj se hoče? Nečimurnost pokvari vse od novinca do generala.

Med tem časom so prihajali vedno novi novinci s Francoskega, s Poljskega pa polni vozovi ranjencev. Kakšen prizor je bil pri vojašnici sv. Duha na drugi strani reke! Voz ni hotelo biti konec. Vsi ti nesrečniki so imeli zmuzle ude: enemu je bil ozebel nos, drugemu ušesa, tretjemu roka, četrtemu noga, zato so jih pokladali v sneg, da niso razpadli v kose. Njih obleka je bila tako revna, da si revnejše ni mogoče misliti: ženska krila, ogoljene kape iz kozuhovine, povaljane čake, kozaški plašči itd. Okrog nog so imeli ovite žepne robce ali srajce. S težavo so zlezli v voz in gledali ljudi z udrtimi očmi in razmršenimi, čez obraz visečimi lasmi, kot divje živali. Smilili bi se bili celo ciganom, ki prenočujejo po gozdovih. In vendar so bili to še najsrečnejši, ker so ušli smrti, dočim je na tisoče njih tovarišev poginilo v snegu ali na bojišču.

Klipfel, Cebedej, Fürst in jaz smo obiskali nesrečnike. Pripovedovali so nam vso nesrečo od osvojitve Moskve naprej. Zdaj sem izprevidel, da je strašno devetindvajseto poročilo govorilo resnico.

To pripovedovanje nas je hudo razkačilo na Ruse. Nekateri so rekli: »Da bi se le kmalu pričelo! Zdaj bodo tepeni dodobra...« Še ni vsega konec! Njih jeza se je pri-jela celo mene in včasih sem si mislil: »Jože, ali si znorel? Rusi branijo svojo deželo, svoje rodbine, vse, kar je človeku sveto na zemlji. Ako bi tega ne storili, bi jih vsakdo lahko po pravici zaničeval.«

O tem času se je zgodilo še nekaj nenavadnega.

Moj tovariš Cebedej je bil namreč sin pfalzburškega grobarja in včasih smo ga med sabo imenovali »grobarja.« Nam tega ni zameril. Ko pa je neki večer po vežbanju šel čez dvorišče, mu je zaklical neki huzar:

»Čuj, grobar! Pomagaj mi proci spraviti to slamo!«

Cebedej se je obrnil in mu odgovoril:

»Jaz nisem grobar in vi svojo slamo sami pospravite!«

Ali me imate za tepca?«

Oni pa je kričal še bolj:

»Rekrut, ali boš ubogal ali ne?«

podredujejo plevel. Pri vsakem okopalniku so lemeži in noži pritrjeni tako, da jih moremo prestavljati za širše in ožje vrste.

Prvo okopavanje pri krompirju, pesi in korenju naj se vrši kolikor mogoče zgodaj, in sicer takoj, kakor hitro se vrste dobro vidijo. Najbolje storimo, ako prvič okopavamo z motiko. Z okopalnikom bi lahko poškodovali majhne rastline. Če pa manjka delavcev rabimo okopalnik tudi za prvo okapanje. V tem slučaju postavimo lemeže bolj skupaj, da okopamo zemljo le po sredini vrst, vrste same pa okopamo z motikami. Tako delo je ceneje in se hitreje opravi.

Okopavine okopavamo po dvakrat, trikrat in tudi večkrat. To se ravna po tem, kako težka je zemlja in s plevelom porastla. Pri rahli in plevela prosti zemlji zadostuje dvakratno okopavanje, težko in plevelasto zemljo pa moramo trikrat okopavati. Kakor hitro se zemlja obraste s plevelom ali kakor hitro se napravi površje zemlje trda skorja je delo obnoviti. Po okopavinah — turščici, krompirju, pesi — ima ostati zemlja čista od plevela. Ne sme se pripetiti, da bi zemlja po teh poljskih sadih postala še bolj plevelna.

Nekatere rastline je treba z zemljo še osipati, da nam bolje rode. To velja v prvi vrsti za turščico in krompir. Osipavamo pa tudi buče, kumare, fižol in zelje. Z osipavanjem ali ogrebanjem rahljamo zemljo, jo dobro prezračimo in prisujemo k rastlinam. S tem zatiramo plevel, rastlinam pa dajemo nove plasti zemlje v izkoriščanje. Osipana turščica poveže nove korenine iz spodnjega kolenca. Te koreninice pomagajo, da se turščica boljše vkorenini in lažje kljubuje burjam in nevihtam. Čim več korenin je v zemlji, tem bujnejši in večji je tudi nadzemski del rastline in toliko več bomo imeli splošnega pridelka.

Posebno dobro je osipavanje tudi za krompir, ki uspeva že po svojih prirodnih svojstvih najbolje v rahli, kesnati in propustni zemlji.

Neposredni uspeh rahljanja zemlje z okopalniki in osipalniki pa je ta, da moremo zemljo za takšno obdelovanje že od vsega početka boljše obdelovati in nasađiti rastline v pravilne in širše vrste. S tem prihranimo mnogo semen in posamezne rastline pridejo v enakomerno razdaljo med seboj. Pregosto nasajen krompir v vrstah izpod 60 cm vsaksebi, ostane droben. Koruza pa, ki nima primerne razdalje vrst, t. j. posamezne vrste 70 do 80 cm narazen, ne more doseči 2 do 3 klasov ali latov na enem steblu.

Vekoslav Stampar.

odkar kupujem »MIRIM« ječmenovo sladno kavo, sem kakor prerojena! Pa je res izvrstna in dvakrat tako izdatna kakor druga. Učinkuje na dobro voljo in zdravje ter se dobi pri vsakem trgovcu.

Pušenjak in eden od zemljoradnikov sta intervenirala finančnega ministra radi nejasnih računov in radi pomanjkanja vsake kontrole pri razpolaganju z državnim premoženjem. Finančni minister je tako odgovoril, da sta oba poslanca morala izjaviti, da to sploh ni odgovor.

BOLGARIJA.

Bolgarska vlada nadaljuje s polno paro preganjanje vseh svojih nasprotnikov. Kakor po sovražnem vojnem ozemlju hodijo po celi deželi vladna in vojaška dobrovoljska krdela, ki imajo popolno oblast nad narodom — nad njegovim premoženjem in tudi nad njegovim življenjem. Ljudi, ki so kolikortoliko znani kot nasprotniki sedaj vladajočih velekapitalističnih in lažinaprednih strank, se aretirajo, da se velika večina takoj pobije, drugo pa izvede pred prekosodna vojaška sodišča. O teh, ki so jih vladni oboroženci sami pobili, izdaja potem vlada obvestila in objave, da so ubežali ali pa da so skušali bežati in da so bili na begu ustreljeni. Na sodne razprave postavlja vlada tudi svoje špijone, ki s svojimi izjavami kot navidezni obtoženci obremenjujejo razne ljudi, ki so režimu na poti. Vladni krogi pošiljajo iz Sofije v svet vse polno najetih morilcev proti svojim nasprotnikom, ki so se v tujini že pred dolgim časom naselili kot politični begunci. Bolgarska vlada predstavlja vse svoje navadne politične nasprotnike kot najhujše zarotnike vsled tega, da bi preslepila mednarodni svet in dobila dovoljenje za veliko zvišanje armade, ki je bilo določeno na gotovo število mož z mirovnimi pogodbami.

ITALIJA.

Fašisti so po vsej državi vpriporili slovesno proslavo 10 obletnice italijanske vojne napovedi. Poslanska zbornica je imela v soboto svečano sejo, na kateri je govoril tudi Mussolini. Mussolini je izdal skupen proglas na vojsko, mornarico in aeronavtiko. V Rovigu so fašisti na cesti pretepli porotnike, ker so bili obsodili dva fašista. Nato so vdrli v socialistični delavski dom in ga popolnoma upostojili. Istotako so upostojili tamkajšnji hotel, ki je last socialistov. Tudi po drugih mestih napadajo fašisti socialistično delavstvo.

AMERIKA KOT UPNIK.

postaja evropskim državam zelo neprijetna, zlasti pa pritiska na Francijo. Svoje zahteve po takojšnji ureditvi francoskega dolga opira Amerika na okolnost, da plačuje vsak Amerikaneec letno po 68 dolarjev davka, vsak Francoz pa samo 33 dolarjev. Francijo smatrajo Amerikanci za zelo bogato deželo, ker je vsa francoska industrija stalno in polno zaposlena in ker vrednost francoskega izvoza znatno presega vrednost uvoza. Amerikanci očita Franciji dalje, da vzdržuje ogromno armado, ki šteje v mirnem času nad 600.000 mož, v vojnem času pa 5 milijonov, za katere je treba imeti pripravljeno vso vojaško opremo. Posebno bode Amerikance v oči francosko letalstvo, ki je namočnejše med vsemi državami. Kdor pa more plačevati tako ogromne stroške za oboroževanje, plača lahko po mnenju Amerikancev tudi svoj dolg.

Prireditve.

Sv. Rupert v Slov. gor. Na splošno željo občinstva ponovi tukajšnji orlovski odsek na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija t. l., ob treh popoldne v prostorih stare šole gledališki predstavi »Kmet Herod« in »Eno uro doktor.« Uljudno zopet vabi orlovski odsek!

Slovensko kat. izobraževalno društvo »Skala« na Zg. Polskavi priredi dne 1. junija t. l., to je na binkoštni ponedeljek, ob treh popoldne v Društvenem domu na Zgornji Polskavi lepo igrano »Tihotapec« v petih dejanjih. Med odmorom svira društveni tamburaški zbor. Nastopi tudi pevski zbor. Cela prireditve obeta biti jako lepa in je čisti dobiček namenjen za poravnavo stroškov, nastalih pri gradnji novega doma. Zatorej, prijatelji naše vrle mladine in poštene zabave, pridite v obilnem številu! Na binkoštni ponedeljek vsi na Zgornjo Polskavo!

Loterija v Ptuj. Z zanimanjem povprašujejo od vseh strani, kako bo pri tej loteriji v Ptuj, ako bo moral vsaki osebo v Ptuj priti k žrebanju, ali bo lahko doma zvedel o izidu loterije. Poslušajte: Žrebanje se bo vršilo pod državnim nadzorstvom in kdor je kupil srečko, ni treba, da bo osebno navzoč pri žrebanju. Vse izžrebane številke pa bodo objavljene v časopisih: »Slovenski Gospodar«, »Naša Straža« in »Slovenec.« Dobitki se pa bodo tudi vsakemu na željo na dom poslali. Samo še en mesec je čas, segajte vsi pridno po srečkah, ker dobitki so zelo lepi, koristni in vrlo solidni. Lahko dobiš za mali denar brhkega konja, vsaka gospodinja bo lahko vesela, ko bo dobila moderni šivalni stroj, drugi zopet kolo in to prvovrstno, ali pa polovnjak vina, ali moško obleko itd. Vseh dobitkov je

250. Srečka stane samo 5 dinarjev. Povej to tudi drugim znancem in prijateljem in naroči skupaj več srečk, dokler so še za dobiti, da ne boš prepozen. Naročajo se: Župni urad sv. Peter in Pavel, Ptuj.

Društveni dom Mala Nedelja. Na trojičko nedeljo, 7. junija, popoldne ob pol starih, se ponovi igra »Revcček Andrejček«, narodna igra s petjem in godbo. Ne zamudite in oglejte si vsi to krasno igro, ki se vprizori zadnjikrat!

Dijaška orlovska prireditve se bo vršila dne 7. junija v nedeljo. Začetek prireditve ob 8. uri zjutraj. Popoldne ob treh bo javna telovadba in ljudska zabava v mestni gra bi. Sodeluje godba iz Maribora.

Polzela. Ker je v nedeljo vsled premajhnega prostora moralo oditi mnogo ljudi, se ponovi na binkoštno nedeljo »Miklova Zala« na vrtu g. Cimpermana. Začetek točno ob treh popoldne. V slučaju slabega vremena se vrši v dvorani. Ker je zopet pričakovati obilne udeležbe, se priporoča rezervirati vstopnice. Čisti dobiček je namenjen za stavbo Društvenega doma. Se priporočamo v obilni obisk. Bog živi!

Celjsko orlovsko okrožje priredi v nedeljo, dne 12. julija t. l. v Laškem orlovski tabor in prosimo vsa sosednja društva, da blagovolijo to vpoštevati in ne prireditvi omejenega dne svojih prireditve. Bog živi!

Savinjsko orlovsko okrožje vabi na mladinski dan, ki se vrši dne 28. in 29. junija na Polzeli z izvanrednim programom. Vršijo se prostovoljne javne tekme v prostih in orodnih vajah in lahki atletiki. Posebno pozornost bodo vzbujale javne tekme in darila, katera se bodo razdelila zmagovalcem. Za polovično vožnjo je zaproseno. Natančen spored priobčimo prihodnjč. Bog živi!

Vojnik. Prostovoljno gasilno društvo v Vojniku proslavi na Vidov dan, dne 28. junija t. l., 45letnico obstoja društva. Sosedna tovariška društva se vabijo k obilni udeležbi. Natančnejši spored se pravočasno objavi.

Sv. Križ pri Mariboru. Prireditve ljudske drame »Lovski tat« dne 21. 5. je zopet pokazala, kaj premore složno sodelovanje mladih, idealnih ljudi. Naporne in dolgotrajne so bile vaje, pa zato ne brez uspeha. Kdor je videl te prizore, jih ne pozabi več in od vseh strani se oglašajo želje, da bi se še večkrat kaj podobnega uprizorilo. Svoje vloge so igralci po temeljiti predpripravi dobro razumeli in se zato tudi popolnoma poglabili vanje. Gozdar Hrast je bil res možak kakor hrast, razločno in umerjeno mu je tekla beseda. Usmilila sta se nam ubogi Pavel Tratnik in njegova zaročenka Cilka, ko nista mogla doseči svoje sreče, ker je lovška straža zapeljala Pavleta, da je, zasačen pri fatvini srne, umoril lovca Jevšarja ter dopustil, da je bil Osat mesto njega obsojen. Dasi je prisegel, da hoče svoj greh tajiti pred svetom, je vendar, premagan od Cilkinje odločnosti, padel pred njo na kolena ter tako molče priznal svojo krivdo. Težo vesti si hoče olajšati, zato pošče Osatovo ženo ter ji izroči listič, na katerem prizna zločin. Ko se je še zadnjič poslovil od Cilke ter vpričo njenega očeta priznal svojo krivdo, ubeži skozi vrata, videč, da so orožniki za njim, ker noče obstati na njih poziv, počí strel in konča njegovo mlado življenje. — Dosedaj še ni nobena prireditve tako učinkovala kakor ta. Vsem ljubim gostom izrekamo na tem mestu srčno hvalo za naklonjenost! Upamo, da vlada vsepovsod prepričanec: Vredno je potruditi se k prireditvam k Sv. Križu!

Orlovski dan v Jarenini. Minulo nedeljo se je proslavljala v Jarenini redka slavnost, ki bo našim Jarenincem in njihovim gostom ostala še dolgo v spominu. Tega dne se je vršil v Jarenini celodnevni zlet mariborske Orlovske srenje. Udeležila se je zleta poleg Orlov iz Maribora, St. Olja, Sv. Petra, Jarenine in ostalih okoliških krajev še številna množica domačinov in veliko število orlovskih prijateljev iz Maribora. Zadovoljni so bili z zletom vsi, ker jim je nudil užitek, kot ga znajo prirediti le Orli. S svojimi discipliniranim nastopom in izredno dobro uspelim sporedom prireditve so šele pokazali našemu ljudstvu razliko, katera loči Orle od brezverskega Sokola, ki se skuša tudi v Jarenini vgnездiti. Orlovski nastop je uničil vse izglede Sokolov, ki so skušali svoje stališče v Jarenini ojačiti z velikim zletom dne 17. t. m., ki se je pa končal s še večjo polomijo. Domačini, priprosto ljudstvo, radi katerega je bil sokolski zlet vpriporjen, da ga zvabi v sokolske vrste, se zleta sploh niso udeležili. Le od daleč so bili priča nekulturnemu nastopu sokolašev, katerih žalostne vaje so gledali le iz Maribora došli demokratariji. Orlovski zlet je pa pokazal Sokolom, da jim v Jarenini ni mesta. Potek zleta ne bomo na dolgo in široko opisovali, saj so bili udeleženci sami priča, da se je vršil naravnost vzorno. Omenimo le na kratko spored: Orli so se zbrali v Jarenini že zjutraj. Predpoldan se je vršila slovesna služba božja, med katero je imel krasen slavnostni govor č. g. šentiljski župnik, duh. svetnik Evald Vračko. Po sv. opravi se so zbrali Orli na pokopališču, da se poklonijo na grobu ustanovitelju jareninskega Orla, bratu Šketu. Govoril je na grobu brat Petrun. Popoldan se je vršil sprejem iz Maribora došlih številnih gostov, nato so bile večernice, potem pa je številna množica napolnila telovadni prostor poleg cerkve, kjer se je vršil nad vse zanimiv in srečno sestavljen telovadni spored. Proste vaje članov, članic, naraščaja, orodna telovadba na bradli in na drogu, vse je bilo izvajano brezhibno in dovršeno. Posebno je ljudi zanimalo skakanje v višino brez in s palico, kjer so nekateri telovadci pokazali, da so skoke pridno trenirali. Med telovadbo je pozdravil navzoče v lepem govoru jareninski župan g. Šparl, odgovoril pa mu je predsednik mariborskega orlovskega okrožja g. dr. Veble. Po telovadbi se je vršila neprilijena zabava na vrtu g. Cvilaka; pod noč so se gosti razšli. Omeniti moramo pa še pred vsem požitvalno godbo kat. Omladine iz Maribora, ki je mnogo doprinesla, da je cela prireditve izpadla tako zanimivo in lepo.

Ob priliki jareninske orlovske prireditve so se mnogi izredno trudili, da se je tako krasno izvršila. Vsem naša

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Ko se je v ponedeljek po enotedenskem odmoru zopet sestala narodna skupščina, so mnogi mislili, da je s tem napočila nova doba v vladni in državni politiki. Pričakovano se je, da je strankarski sporazum med radikali in radičevci, ali kakor se na kratko imenuje RR. sporazum že dozorjal in da bo prišel že s tem dnem do izraza. Tik pred sejo je pa Pašič zbral svoj poslanski klub in je podal

svoje mnenje o sporazumu.

Povedal je najprej, da anketa ali parlamentarni odbor glede 24 preostalih hrvatskih mandatov ni bil dovolj natančen, da o sporazumu ni niti govora in da je treba na to še čakati, da bo najprej sodnija glede zaprtega Radiča izrekla svojo sodbo in da se bo poprej še marsikaj drugega odločilo, proučilo, uredilo, dogodilo itd.

Pašičevo zavladevanje

po stari navadi je s tem govorom podano vsem v svojedobno razlaganje in razumevanje. Kakor navadno, tako se tudi tokrat Pašičeve besede lahko najrazličnejše tolmačijo. Samostojni demokrati si lahko mislijo, da jih bo Pašič do konca svojega življenja držal na vladi, zagovorniki brezpogojnega sporazuma radičevcev z radikali v Zagrebu pa lahko tudi trdijo, da RR. sporazum ni niti odločen, kaj šele prekinjen. Na vsak način ima ta struja v Zagrebu bolj prav kot pa samostojni demokrati, ki se Pašiču ne zdijo niti besedice vredni.

Volitve v državni svet.

S poročilom anketnega odbora se ponedeljkova seja skupščine ni bavila. Izvedla je pa dopolnilne volitve v državni odbor in ker se je že v naprej videlo, da v tem vrhovnem nadzorskem mestu državne uprave ni od vladne večine predlagan niti eden Slovenec ali Hrvat, je že pred volitvami Jugoslovanski klub podal svojo

protestno izjavo.

V tej izjavi se naglašja, da se glede davkov v največji meri ozira na Slovenijo, dočim se niti enega Slovenca ne pripusti k upravnim poslom skupne države. Potestne izjave so podali tudi hrvatski, Davidovičev demokratski, muslimanski in zemljoradniški klub z utemeljevanjem, da vlada vsepovsod namešča samo svoje pristaše in nato se je cela opozicija pred volitvami odstranila. Vladna večina je sama s 153 glasovi izvedla volitve v državni svet.

Važne interpelacije

so bile tudi na dnevnem redu. Kot prva je bila interpelacija Jugoslovanskega kluba radi preganjanja slovenskih profesorjev in učiteljev. Prosvetni minister Pribečević bi moral odgovarjati, a je skrbno pazil na dnevnem redu in se je še poprej umaknil iz dvorane. Poslanec

iskrena zahvala! Pred vsem pa preč. g. svetniku Vračku za ognjevit govor, jareninskemu g. dekanu za prostor in naklonjenost, županu g. Šparlu za pozdrave, g. Šumenjaku še posebej za njegov trud in skrb in da je naše malčke tako razveselil. Enako smo hvaležni vsem bratom in sestram za telovaden nastop, kakor tudi Mariborčanom in Jareninčanom za udeležbo! — Bog živ! Mariborska orlovska srenja.

Orliški krožek Sv. Peter pri Mariboru priredi na binkošno nedeljo, dne 31. t. m., popoldne po večernicah pri cerkvi akademijo z izbranim sporedom. Prijatelji orlovske misli, pridite! Vstopnina 3 din. Na veselo svidenje!

Ormož. Kat. prosvetno društvo priredi na binkošno nedeljo, dne 31. maja t. l., in dne 1. junija ob treh popoldne v prostorih Kat. doma igro »Dve materi.« Ker je igra lepa, se pričakuje obilne udeležbe!

Pobrežje pri Mariboru. Delavska telovadna in kulturna zveza »Svoboda«, podružnica v Pobrežju priredi v nedeljo, dne 7. junija t. l. v lepem in velikem gostilniškem vrtu gostilne g. Simoniča v Pobrežju vrtno veselico. Spored bo zelo obširen in se bode lahko vsak gost najboljšo zabaval. Začetek veselice ob 15. uri popoldne, konec o polnoči. Vstopnina za osebo 5 D. V slučaju slabega vremena se vrši veselica, drugo nedeljo, 14. t. m. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Tedenske novice.

Smrt dveh gospodov duhovnikov. Iz Šmarja pri Jelšah smo prejeli žalostno vest, da je tamkaj umrl na pljučnici g. častni kanonik in dekan Janez Bohanec minuli ponedeljek. Pogreb blagega rajnega kanonika se bo vršil v četrtek, ob 10. uri predpoldne. Pokojni je bil doma od Sv. Križa pri Ljutomeru, kjer se je rodil leta 1849. V Mariboru je obiskoval gimnazijo in bogoslovje. Kaplanoval je na več kaplanijah v Slov. goricah. Župnik je bil na Svetinjah, odkoder je prišel za dekana v Šmarje pri Jelšah. Za njegove dušnopastirske zasluge ga je škof imenoval za duhovnega svetovalca in častnega kanonika. Rajni je bil kot kaplan, župnik ter dekan navdušen slovenski rodoljub in goreč duhovni pastir. Vsi, ki so ga poznali, mu bodo ohranili trajno hvala in spomin. — Zadnjo sredo predpoldne se je na vrtu oo. frančiškanov v Mariboru smrtno ponesrečil 75 let stari zlatomašnik g. o. Kalist Heric. Stari gospod je bil namreč že par let malodane slep, se je šel sprehajati na vrt, ker ni videl, je padel v cisterno, v kateri nabirajo deževnico za zalivanje vrtnih zelenjav. Cisterna slučajno ni bila pokrita. Kalista so tovariši pogrešili šele opoldne, ker ga ni bilo k obedu. Šli so ga iskat na vrt in ga našli utopljenega v cisterni. Rajni oče Heric je bil rojen leta 1850 pri Sv. Križu pri Ljutomeru in postal mašnik 1872. Kot dušni pastir je deloval v mariborskem samostanu, le eno leto je bil pri Sv. Trojici v Slov. gor. Postavil si je nezaben spomin s pozidavo nove frančiškanske bazilike v Mariboru in novega samostanskega poslopja. Znan je bil kot goreč ter svet duhovnik. Bil je v pravem pomenu duhovni oče svojih ovčic in redovnih tovarišev. Večkrat je bil gvardijan, dolgo vrsto let župnik frančiškanske župnije in je službo župnika odložil, ker so ga zapustile oči. Svetila mu večna luč!

Nismo verjeli, a zgodilo se je. Vendar so se enkrat v Beogradu tudi nas revnih delavcev spomnili. Večkrat se je pisalo in ugibalo, na kakšen način da bi se pomagalo brezposelnosti, oziroma pomagalo revnim nižjim slojem. A v tem oziru se še ni nič storilo. Mi imamo sicer delavsko zbornico, katero poznamo le po imenu in tudi s tem, da plačujemo redno mesečne prispevke. Zdaj naenkrat so se v Beogradu na drug način tudi nas spomnili. Plačajte, delavci, 20 odstotni delovni in invalidski davek. Ni dovolj, da mi od naših vsakdanjih potrebščin že itak plačujemo ogromen neposredni davek! Davki se sicer res morejo plačevati za obstoj države, a naj bi se v tej stvari ne pretiralo. Mi navadni delavci komaj da se preživljamo z našimi pičlimi dohodki. Naši delodajalci plačujejo skrajno slabo, sklicujoč se na to, da naših proizvodov prodati ne morejo. Zato delavce odpuščajo. Draginja pritiska na nas, živimo od danes do jutri. Ubogi družinski očetje, njih zaslužek ne zadostuje za najpotrebnejše. Stališče naše je skrajno slabo. In zdaj pa ta novi davek! Prisiljeni smo se izseliti drugam, ali pa stradati doma. Zato prosimo naše narodne poslance, ako je mogoče, da bi se isti zaradi teh novih davkov na merodajnem mestu zavzeli za nas ročne delavce, vpoštevajoč naš bedni položaj. — Ročni delavci.

Novice iz Slov. Bistrice. Dne 20. maja popoldne je po daljšem hiranju izdihnil svojo blago dušo posestnik Jakob Vehovar iz Spodnje Ložnice. Pokojnik je sodeloval pri raznih društvih in zavodih ter bil že od svoje zgodnje mladosti neomajen pristaš SLS. Pogreb se je vršil dne 22. t. m. predpoldan s sv. mašo. Da je bil pokojni res priljubljen med ljudstvom, je pokazala ogromna množica ljudstva, ko smo ga spremili k zadnjemu počitku. Cerkevni pevski zbor mu je zapel nagrobno »Vigred se povrne.« Hiši žalosti izražamo vsi svoje sožalje ter ji želimo, da ostane duh pokojnega očeta med njimi, da ostanejo neomajeni in zvesti, kakor je bil oče na podlagi krščanstva. — Poslovodja Krajncič Lojze je daroval za Orla v Slov. Bistrici 250 dinarjev. Iskrena hvala! Posnemanja vredno!

V Gornjemgradu je umrla v ponedeljek, dne 18. maja t. l., ob deseti dopoldan na srčni vodeniki, ki jo je mučila nad 14 mesecev, blaga mati Joštova v starosti 64 let. Pogreb je bil v sredo, dne 20. maja. N. v. m. p.!

Rudarska slavnost v Rajhenburgu. Dne 17. t. m. se je vršila v Rajhenburgu slavnost, kakršne še najstarejši tukajšnji ljudje ne pomnijo. Kip sv. Barbare, katerega so rudarji leta 1922 prinesli v dar Lurški Mariji, je bil v nedeljo, dne 17. t. m., v slovesnem sprevodu prenešen v središče rajhenburškega rudarskega obrata, na Senovo k

sv. Janezu. V cerkvi je napravljen za kip poseben oltar, katerega je pozlatil domači slikar g. Radej. Procesije so se udeležili skoro vsi rudarji, brez razlike strank; nadalje uradništvo rudnika, duhovščina in mnogo ljudstva. Igrala je godba domače požarne brambe. Kip je nosilo osem rudarjev, osem jih pa je tvorilo špalir z rudarskimi svetilnicami v rokah. Pri Lurški Marijini cerkvi je vzel od kipa slovo domači č. g. župnik Tratnik v pretresljivem govoru, v cerkvi sv. Janeza pa ga je pozdravil s pridigo, v kateri je orisal življenje sv. Barbare ter jo priporočal rudarjem kot zaščitnico. Vabil je rudarje tudi k vstopu v društvo sv. Barbare, ki se bo v kratkem ustanovilo. Nato je prečital pismo, v katerem poroča našim rojakom-rudarjem v Nemčiji o slovesnosti, ki se je vršila. Pismo je podpisal g. župnik in v imenu rudarjev g. Hajdenik. Rudarji, ohranite še naprej to edinost, katero ste pokazali ob slovesnosti! — Istega dne je bil pri cerkvi sv. Janeza blagoslovljen novi veliki zvon z imenom sv. Barbare.

Dve usmrtitvi v enem tednu.

V pravkar preteklem tednu je izvršil sarajevski rabelj Florijan Mausner kar dve usmrtitvi na smrt obsojenih zločincev: 24letnega Franceta Podleska v Celju in 38letnega Simona Nagliča v Ljubljani. O poteku teh usmrtitev poročamo na drugem mestu, vendar se nam zdi potrebno omeniti, da so te izvršitve smrtno kazni znamenje časa, v katerem živimo. Svetovna vojna je zrahljala čut sameznikov in ljudske skupine za pravičnost in pošteno življenje. Povojna doba je naučila mnoge ljudi prijetno živeti, in sicer v mnogih slučajih od krivično za časa vojne pridobljenih gmutnih sredstev. Razpasla se je mržnja do dela in v takem razpoloženju ter v izdatnem pomanjkanju prave vere v Boga se porajajo satanski naklepi za lahko pridobivanje tuje lastnin. In kjer je na poti kaka oseba, pa naj si je sama mati, se ne ustavijo niti pred njo zločinske roke. Sadovi takega življenja odpadajo, kakor vidimo, na vislicah. Če bi se vsi, ki jih muči nezmerna lakomnost po zemlji in denarju ter po ženah svojih bližnjih, vsaj malo zamislili v usodo tistih, ki se morajo iz svoje celice podati »na zadnjo pot«, bi bil človeški družbi prihranjen marsikateri nečloveški prizor. In tak prizor je brez dvoma usmrtitev ali justifikacija, ki jo mnogi celo izkoriščajo v neke vrste naslade za krvave in nekrvave dogodke.

Usmrtitev morilca Franca Podleska.

Franca Podleska je bil lansko leto obsojen od celjske porote na smrt radi zverinskega umora, katerega je izvršil dne 18. oktobra 1924 v Vojskem pri Brežicah nad posestnico Ano Klakočar, katero je po umoru skril v kleti pod kupom repe, njeno stanovanje pa oropal. Prošnja za pomilostenje ni bila uslišana in Podlesku je bilo dne 22. t. m. javljeno, da bo naslednji dan obešen. Vest ga je silno potrla, vendar je preživel zadnjo noč povsem mirno. Spovednika spočetka ni hotel sprejeti, potem si je pa le premislil in g. kaplan Lukman ga je spovedal ter ostal celo noč pri njem. Pred polnočjo je zaužil Podlesek golaž, svinjsko meso, salato ter telečjo pečenko in spil tričetr litra vina, pol litra piva in steklenico kisle vode. Ko so mu prinesli še 10 zetskih cigaret, jih je odklonil, češ, da so preslabe. Dali so mu nato 10 vardarskih, s katerimi se je zadovoljil. Tudi ponoči je bil večinoma miren, le nekaj časa je krčevito jokal. Po polnoči se je spovedal. Ob pol štirih zjutraj je bil obhajen, nakar je prebil do jutra z duhovnikom v skupni molitvi. — Že prejšnji dan je postavil krvnik na dvorišču sodišča vislice, pravzaprav samo navpičen steber, ki ima na vrhu železno kljuko, na katero se pritrdi vrh. Ob tričetr na 6. uro zjutraj je prišel na dvorišče sodni senat in kakih 100 oseb radovednega občinstva. Podleska sta privedla iz celice zvezanega dva jetniška paznika. Obsojencu so še enkrat prebrali obsodbo, nakar ga je predsednik izročil krvniku Mausnerju z besedami: »Gospod krvnik! Izvršite svojo dolžnost!« Krvnik Mausner je prijel obsojenca za roko, a ta je šel sam mirno in hladnokrvno po stopnicah do stebra. Ura je bila ravno šest, ko je krvnik s svojim pomagačem vrget Podlesku vrh okoli vratu, ki jo je pritrdil na ta način, da se je dotikala zanjka obsojenčevega tilnika. Nato je spodnesel stolček in Podlesku naglo okrenil glavo. V tem trenutku mu je zanjka že zlomila tilnik. Krvnik se je odkril in sporočil sodnemu dvoru, da je izvršil svojo dolžnost, nakar je pokril Podleskovo truplo s sivo rjuho. Obešenje je trajalo le samo štiri minute. Zdravnik je ugotovil nastop smrti tekom šestih minut. Ob tričetr na 7. uro se je krvnik vrnil in snel obešenca, nakar so ga položili v leseno nepobarvano krsto in ga prepeljali na bolniško pokopališče v Dobrovi pri Celju.

Izvršitev smrtno obsodbe v Ljubljani.

V torek, ob 6. uri zjutraj, se je izvršila v Ljubljani druga smrtna obsodba. Obešen je bil 38 let stari posestnik Simon Naglič iz Spodnjega Bernika pri Kranju. Simon Naglič se je povrnil leta 1921 iz Amerike, kamor je bil odpotoval v letu 1912, da si prisluži kaj denarja. To se mu je tudi posrečilo in vrnil se je precej dobro založen z dolarji. Kmalu po svojem povratku v domovino se je priženil na posestvo Katarine Žumer, ki mu je o priliki poroke izročila vse svoje imetje. V zakonu so se kmalu pojavila nesoglasja in Simon Naglič, človek odurnega značaja, se je obnašal proti svoji ženi, katero so vsi, ki so jo poznali, hvalili kot dobro in simpatično žensko, kmalu na najsurovejši način. Polastil se ga je tudi demon alkohol, kateremu se ni mogel dosti upirati in ki ga je slednjič pognal po njegovi lastni izpovedi tudi v zločin, ki ga je moral zdaj plačati s svojim življenjem. Življenje uboge Katarine je postalo pravo peklo. Da jo popolnoma poniža, si je Naglič slednjič izmislil peklenski načrt. Podkupil je mladega Franceta Žnidarja, da je ob njegovi navzočnosti posilil njegovo lastno ženo. Katarina je sramoto težko prenašala. A surovežu še ni bilo dovolj. Sklenil je, da jo

umori. Dne 10. oktobra 1924 je prišlo do katastrofe. Napadel je svojo nič hudega slutečo ženo na polju pri delu, jo pretepel, vrget na tla in jo slednjič ustrelil s samokresom. Decembra lanskega leta je bil obsojen na smrt in obsodba je bila potrjena. Razglasili so mu v ponedeljek, da bo naslednji dan obešen. V smrt je šel mirno in spravljen z Bogom.

Vozni red, veljaven od 5. junija 1925, je pravkar izšel ter se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Nova gostilniška obrt. V Cafovi ulici (preje bioskop) je uredil znani vinotržec g. Gjuro Valjak novo veliko meščansko restavracijo, ki ima krasen, prahu prosti vrt. Obširneje v današnjem oglasu.

Olepašanje mesta. Kakor smo doznali, bo razen prednjega dela, ki je last g. Pregrada, tudi drugi del nekdanjega hotela Stadt Wien, ki meji v Cafovo ulico (prejšnji bioskop) temeljito in lepo preurejen. Ta prostor je kupil znani vinotržec g. Gjuro Valjak in preuredil celi kompleks za veliko meščansko restavracijo, ki se že v kratkem otvori. Razun prostorne restavracijske dvorane je velik, prahu prosti vrt, ki bo gotovo eden izmed najlepših v Mariboru. Želimo, da bi imel gospod Valjak, ki nam je v Mariboru uredil že več lepih stvari, med drugim slovito Grajsko klet, s svojim novim podjetjem obilo uspeha in da mu izkaže občinstvo s svojim obiskom v polni meri zaslužno podporo za njegovo podjetnost.

Poziv na splavarske interese. Vsi zainteresenti, kateri so leta 1919, 1920, in 1921 spravili svoje splave brez podjetnikov skozi Falsko vodo, naj se oglašijo na binkoštni ponedeljek, 1. junija ob 9. uri pri Sv. Ožbaltu v gostilni Lamprecht v svrhu razdelitve od Falske elektrarne založene odškodnine za zamudo časa. Vsi naj prinesejo seboj splavne bolete mestnega magistrata Maribor ali fakture prejemnikov splavov za ta leta. Istočasno se naprošajo občine, da objavljajo ta oklic pri cerkvah. Na poznejše reklamacije se ne bode oziralo. Za interese: Peter Šarman, Sv. Ožbalt.

Kontinental, zavarovalna in povratno zavarovalna družba v Beogradu je sklenila razširiti svoj delokrog tudi na Slovenijo. Kakor izvem, je Kontinental v stikih z največjimi zavarovalnimi družbami v inozemstvu. Od 1. junija 1925 prične poslovati glavno zastopstvo za Slovenijo, katero vodi inž. Otmar Derganc, Glavni trg števil. 16, Maribor. Opozarjamo na inserat v današnji številki.

Gospodarstvo.

KAJ NAJ DRŽIMO O ŠMARNICI IN DRUGIH SAMORODNIH TRTAH.

Časi se neprestano spreminjajo, a najbolj se spreminjajo po vsaki večji vojni ali kakšni drugi svetovni katastrofi. S časi obenem se spreminja tudi način človeškega življenja. V stiski za svojo obstoj poskusi človek marsikaj, česar bi se sicer nikoli ne bil lotil pod normalnimi okolščinami. Prav tako utegne človek napraviti ekstremne skoke v to ali ono stran tudi tedaj, ako ga je nenadoma obiskala posebna sreča.

Naš slovenski vinogradnik je že večkrat doživel nesrečne, včasih pa tudi srečne dni v sedanjem vinogradnem obdobju. Nesrečen je bil tisti čas, ko je trtna uš zasegla vse njegove nasade in je bil zategadelj primoran prerigrati parcelo za parcelo ter tako preobrnjena tla zasaditi z novim trsem na ameriški podlagi. Trnjevo pot je hodil še celo takrat, ko so nasadi na ameriški podlagi že rodili zlahko kapljico, kajti ponujati jo je moral vinskih trgovcem in nevinorodnih nemških pokrajnih bivše Avstro-Ogrske in to po cenah, ki niso bile baš previsoke. Kolo sreče se je zasukalo na njegovo stran šele tedaj, ko je v letih svetovne vojne poraba vina postala naenkrat izredno velika in so cene našim vinom porastle za 50 in še več odstotkov.

Bodimo si odkritosrčni in ne prikrivajmo te resnice. Ob koncu svetovne vojne so bili zares svetli trenutki za našega vinogradnika, ko je z eno samo trgatvijo poplačal malone vse stroške prejšnjih let. Pripetili so se celo slučaj, ko je izkupiček od ene same trgatve presegal kupno ceno celega vinograda, ki je bil nakupljen v prejšnjem letu. Prodalo se je vse vprek ne glede na izvor in kakovost vinskega produkta in vsakdo si je želel dobiti kakšen kos vinograda v svojo posest.

Spricho teh okolnosti so mnogi gospodarji začeli napravljati nove vinogradne nasade, da bi tako pomnožili vir dohodkov v svojem gospodarstvu. Kjer ni bilo ugodnih tal, so se zadovoljili tudi z manj ugodnimi legami. Da bi stroške za škropljenje in žveplanje prihranili, so sadili takojmenovane samorodne trte ali direktne produktorje, to so nežlahtne trtne vrste, ki obilo rode, obenem pa kljubujejo trtnim boleznim: peronospori in oidiju.

K samorodnim trtam prištevamo: šmarnico ali noa, klinton, york madeiro, elviro, otelo, delavare, herbemont, katawbo, jaquez, izabelo in druge. Nobena imenovanih trtnih sort pa se glede kakovosti ne more meriti z zlahtnimi sortami, ki so v naših krajih razširjene, kakor moslavec, burgundec, rizling, silvanec, zlahtnina in druge. Zatorej tudi ne more veljati trditev privržencev šmarnice, da je vino iz tega produktorja alkoholno močnejše od drugih vin. Naj samo poskusijo ob času trgatve določiti množino sladkorja v tem ali onem moštu in prepričali se bodo, da trditev ne odgovarja resnici. Kakor znano, je alkoholna moč in vrednost poznejšega vina odvisna v največji meri od v moštu se nahajajočega sladkorja.

Opojno moč šmarnice je pripisovati brzkone neki drugi tvari — metilnemu alkoholu, katerega so najnovjši raziskovalci razen pravega vinskega alkohola ali etilnega alkohola našli v njej.

Poslušajmo, kaj pišejo znanstveniki o tej kemični spojini:

Metilni alkohol (kemična formula $C H_3 O H$) — imenovan tudi lesni špirit — se nahaja deloma prost, deloma spojen na kisline v raznih rastlinskih sadežih. Nastane pri suhi destilaciji lesa, odtod ime: lesni špirit. Pri tej destilaciji dobimo mešanico plinov, vodeno-kislato tekočino, takozvani lesni očet, rujavo in gosto tekočo tvarino, imenovano lesni ekstrakt ali ter in lesno oglje. V lesnem octu se nahaja metilni alkohol in se pridobiva iz tega, ako očet predestiliramo. S pomočjo klorovega apna mu odvzamemo še razne primesi, s pomočjo živega apna pa vodo.

Čisti metilni alkohol je brezbarvna, lahko kapljajoča tekočina ostrega duha ter se da mešati z vodo v vsakem razmerju. On je izvrstno topilno sredstvo za različne snovi. Gori z modrim plamenom ter razvija znatne množine toplote. Metilni alkohol je strupen. Če ga zavžijemo, ne zgoreva, kakor etilni alkohol, marveč se nabere v centralnem mozgu ter učinkuje nanj otrpnjujoče. Metilni alkohol ne pospešuje prebave, kakor etilni alkohol, temveč jo za nekaj časa popolnoma obustavi vsled njegovega zgoraj omenjenega otrpnjujočega učinka.

Opojnost vina, v katerem se nahaja metilni alkohol, je potemtakem silnejša in trajnejša od navadnega enakodstotnega vina.

Govori pa še en važen razlog proti zasajanju vinogradov z nežlahtnimi trtnimi sortami. Po prevratu l. 1918 je nastala popolnoma nova situacija za naše vinogradništvo. Z združenjem slovenskih dežel na jugu in nato sledenim carinskim razmejevanjem smo izgubili naša poprejšnja vinska tržišča: Dunaj in Prago. Zastoj v vinskem prometu je povzročil kmalu nato krizo, kakršne ne pomni naše vinstvo. Izhod iz te krize je mogoče edinole na ta način, če omejimo vinorejo na najboljše lege in kultiviramo samo žlahtne trtne sorte. (Glej tudi članek »Pogled v bodočnost našega vinarstva« v »Slov. Gospodarju« št. 36 z dne 4. sept. 1924.)

Gospodarji v nekaterih, ne izključno vinorodnih krajih Slovenskih goric, kakor v okolici Sv. Andraža, Sv. Tomaža in drugod bi storili bolje, ako bi mesto šmarnice sadili sadno drevje, krompir, sejali lucerno in druge rastline, ki v takšnih zemljah in legah uspevajo prav dobro. Nikakor ne morem pritrditi temu, da bi v gotovih legah razven šmarnic ne uspevala nobena druga rastlina, ako pripravimo zemljo enako skrbno, kakor za trte. Poprimimo se globokega obdelovanja zemlje tudi za druge kmetijske rastline, pa bomo dosegli iste uspehe. Zakaj sicer med mladim trsjem na rigolanem svetu pesa, zelje in druge rastline tako dobro rastejo.

Iz zgoraj povedanega sledi, da razmnoževanja in sajenja samorodnih trt, osobito šmarnice, zagovarjati ne moremo, ako hočemo ohraniti našim vinskim krajem poprejšnji dober vinski sloves. Kjer jo posamezni kmetje že imajo, jo naj režejo na izrod tako dolgo, da se popolnoma izrodi, potem pa jo nadomestijo najboljše z drugimi kmetijskimi rastlinami ali sadnim drevjem. Če bodo tako ravnali, ne bodo utrpeli nobene gospodarske škode, splošnim vinskih interesom pa bo ustrezno v dovoljni meri.

Strašne številke nam pokazuje statistika prebivalstva, ki pravi, da priraste na naši zemlji vsako leto za okroglo 15 milijonov ljudi in da se utegne na ta način v kakih 60 letih število prebivalstva na svetu podvojiti. Tega naraščanja na prebivalstvu ne moremo z ozirom na prehrano mirno gledati, ne da bi povzeli potrebne mere, da v bodoče proizvajamo več živeža, kajti lačen človek tudi pri najboljši volji vina piti ne more.

Iz raznih pojavov tudi sklepamo, da je zanimanje za šmarnico začelo pojemati. Kakršno je bilo pred leti navdušenje za njo, takšna bude za nekaj let nenaklonjenost napram njej. Sajenje samorodnih trt je in ostane le kratka epizoda na polju našega vinarstva.

Vekoslav Štampar.

Šmartno ob Paki. Pri nas so v zadnjih dveh letih prav pridno začeli rigolati po trtni uši opustošene vinograde in jih zasajati z žlahtnimi, na ameriški podlagi cepljenimi trtami. Žal pa, da je precej vinogradnikov v zadnjem času začelo saditi šmarnico. Izgovarjajo se na nizko ceno trte, odpornost proti peronospori ter s tem, ker bujno rodi. Ne pomislijo pa pri tem, da bodo vino iz šmarnice težko prodali. Vsak krčmar, ki hoče točiti šmarnico, mora v svoji gostilni na vidnem mestu imeti napis: »Tukaj se toči šmarnica«, sicer je kaznovan. To je obrtnopolicijska odredba v smislu paragrafa 54, odstavek 20, in ima podlago v določbi paragrafa 23 zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva št. 113-1922 ter v čl. 51 pravilnika k temu zakonu, s katerim se tudi prepoveduje sajenje in razmnoževanje trt, ki rodijo brez cepljenja, med temi tudi šmarnica. Vinogradniki, bodite torej pametni in proč s šmarnico! Izgovor, da bujno rodi, je tudi slab. Grozdje je zelo mesnato in da prav malo soka. Vprašajte za svet vinogradnike, kateri imajo že starejše vinograde, ki Vam bodo svetovali, kake vrste so najbolj ugodne za naš kraj, ker imajo že skušnje.

Mariborski trg dne 23. maja 1925 je bil zelo dobro obiskan; prišlo je celo 25 špeharjev, ki so prodajali svinjino po 25—35 din. in špeh po 20—30 din.; domači mesarji so zopet nekoliko znižali cene ter so prodajali govedino po 15—17.50, teletino po 15—25, svinjino po 17.50—25, prekajeno meso po 30—40 din. kg. Cene klobas so ostale iste, le tuintam jih prodaja kak mesar nekoliko ceneje. — Perutnina 1600 komadov; je postala cenejša: piščanec stane 15—25, večji 30—75, kokoši 25—60, race in gosi 60—100 in purani 100—125 din. komad. Zajčki 10—50, kozliči (5 komadov) 50—100, jagnjeta 80—120, ovce 125—150 din. komad. — Krompir, sočivje, sadje in druga živila (15 kmetijskih vozov): krompir mernik 12.50 din. (1 kg 2 din.), novi, letošnji krompir 1 kg 10

din., čebula 4—6 din., česenj 6—15 din. za venec, kolara 2—2.50, glavna solata 1—2.50, braziljska solata 2—5 din. komad, ostala solata 0.50—1.50 din. za 1 kg; kumare kg 16—18 din., komad 5—10 din., jabolka 1 kg 3—12 din., češnje 18 din. 1 kg. Južno sadje: oranže 1—3.50, citrone 0.50—1, datelji 15—35 din. kg. Surovo maslo 44—46, maslo 54 din. kg, jajca komad 0.75—1 d., mleko 2.50—3 din., vrhnje (smetana) 14—16 din. za liter, karfjole 4—18 din., sir 2—10 din. kg. — Lesena in lončena posoda je bila slabo zastopana, ker so se Ribničani vrnili domov radi binkoštnih praznikov. Posoda se je prodajala po 50 para do 100 dinarjev komad, metle po 2—5 din., lesene vile 15—20 din., grablje 20—25 din. komad. — Seno in slama: Sena je bilo 12 vozov, 4 vozi otave in 18 vozov slame. Cene so bile senu 45—75 din., otave 50—60 din. in slame 30—60 din. za 100 kg. Skop slame se je prodajal po 1.50—2.25 din. komad.

Živinski sejm v Mariboru dne 26. maja 1925. Prignalo se je 19 konj, 6 bikov, 183 volov, 405 krav in 13 telet, skupaj 626 glav. Kupčija je bila srednja. Cene so bile za 1 kg žive teže (v oklepajih one pred 14 dnevi) sledeče: za debele vole 9 do 10 din. (9.75 do 10.50), poldebele vole 8.25 do 8.75 din. (8.50 do 9.50), plemenske vole 7 do 8 din. (7 do 8), bike klavne 8 do 9.50 din. (4.75 do 6.25), krave klavne debele 8 do 8.50 din. (7 do 8.75), plemenske krave 5.50 do 7 (4.75 do 7), krave za klobasarje 3.25 do 5 din. (3 do 4.50), molzne krave 5.75 do 10.50 (4.50 do 6.75), breje krave 5.75 do 10.50 (4.50 do 6.75), mlada živina 6.50 do 8.25 din. (6.75 do 7.75), teleta 10 do 13.50.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 22. maja 1925, se je pripeljalo 362 svinj, 1 koza in 2 kozlička. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 50—75 din., 7—9 tednov stari 112.50—225 din., 3—4 mesece stari 250—350 din., 5—7 mesecev stari 375—450 din., 8—10 mesecev stari 625—750 din., 1 leto stari 950—1400 din., 1 kg žive teže 12—14.50 din., 1 kg mrtve teže 15—16.25 din., koza komad 250 din. Prodalo se je 277 svinj in 1 koza.

Cene mesu. Volovsko meso I, II, III in meso bikov, krav in telic 12 do 20 (12 do 20), telečje meso I 20 do 22.50 (20 do 22.50), II 16 do 17.50 (16 do 17.50), svinjsko meso 13 do 30 din. (12.50 do 30), za 1 kg. Za konje ni bilo cen. — Dne 13. maja so se v Zagrebu prodajali teretni lahki konji po 5000 do 7000 din., vozni konji po 6000 do 8000 din., žrebci do 1 leta po 2000 do 2750, žrebci od dveh let naprej 2000 do 3750 din. komad; konji za klanje po 2 do 3 din. kg.

III. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov v inozemstvu. Žatec, CSR, 20 V. 1925. Med tem, ko je en del mladih nasadov prav lep in so poganki v njih 1—2 dolgi, najdejo se v vseh krajih nasadi, v katerih so bolhači tako hudo prizadevali rastlini, da ne more poganjati. Včeraj so prišla prva poročila iz Goldbachtala, da se je sporadično prikazala Aphid-muha, povzročiteljica listnatih uši. Z ozirom na dejstvo, da so bile zadnje noči precej hladne, se je povečala nevarnost za razširjanje uši. — »Saazer Hopfen- und Brauer-Zeitg.«

ŽITNI TRG.

Na žitnem trgu se že pozna vpliv bližajoče se nove žetve. Trgovci se začnajo kalkulirati z letošnjim žitom in zato je promet neznaten; prodaja in kupuje se le, da se krijejo domače potrebe. Ameriška pšenica se uvaža še v Slovenijo, dočim je pričela v Slavonijo in Vojvodino dohajati madžarska pšenica, ki je mnogo cenejša od naše. Amerikanska pšenica se prodaja franko Postojna po 4.50 din., madžarska pa postavljena na mejo 4.60 din. za kg. Delajo se sedaj že zaključki za novo pšenico, katero nudijo po 3.50 din., kar je vsekakor predrago, ker se prodaja na Madžarskem nova pšenica po 2.50 in še ceneje. Madžarska nam bo letos sploh močno konkurirala v izvozu pšenice, ker si obeta naravnost rekordno žetev.

Koruza se še vedno izvažja, dasi je zanimanje precej oslabilo. Izvoz po Donavi je prenehal in tudi Italija uvaža manj naše koruze. Vzrok je iskati v velikih transportnih argentinske koruze, ki je prodana v Evropo po zelo ugodni ceni.

Trgovina z moko je neznatna, ker so domače potrebe že krite, izvoza pa ni. Mlini večinoma meljejo le toliko, kolikor se sproti odproda, ker ne kaže sedaj pred žetvijo kopičiti novih zalog moke, namlete iz drage pšenice.

Pizol se izvažja v manjših količinah iz Slovenije in Hrvaške v Avstrijo. Oves je obdržal stalno ceno, ker so zaloge zelo majhne.

Cene so v trgovini na veliko sledeče:

Pšenica bačka 485—489 din., ameriška Rosafé in argentinska franko Postojna 450—455 din. za 100 kg. Oves bački rešetan 310—320, južnosrbski 290—300 din., bosanski 285 din.

Koruza bačka 190, banatska 180—185 din., srem-ska 195—200 din.

Moka nularica 680—690 din., italijanska moka 0 650 din., 00 660—665 din., postavljena v Zagreb.

Vrednost denarja. Dolar stane 59.87—60 din., francoski frank 3.07—3.12 din., čehoslovaška krona 1.78—1.80 din., italijanska lira 2.38—2.40 din., švicarski frank 11.60—11.70 din., holandski goldinar 23—24 din., angleški funt 292—297 din. in avstrijski šiling 8.40—8.50 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 8.52 centimov.

Dopisi.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Čeravno je tukajšnje orožništvo potom neke vplivne osebe hotelo preprečiti, da bi uredništvo »Slovenskega Gospodarja« in »Naše Straže« ne smelo več sprejemati dopisov, ki bi razglaševali njih

»slavne« (!) čine, smo vendar prisiljeni, zopet pritožiti se radi njihovega nastopa, ker dogodek, ki se je pripetil preteklo nedeljo zvečer, preveč smrdi po balkanizmu. V neki tukajšnji gostilni se je med gostilničarjem in nekim gostom začel prepir. Gostilničar je pivcu prisolil mastno zaušnico, ta mu je v zahvalo zato zagnal kozarec v glavo, potem pa se spustil v beg. V gostilni so pili tudi trije uniformirani gospodje. Eden od teh skoči za bežečim, ga zgrabi od zadaj, ga vrže po tleh in ga začne med vpitjem: »Ali me poznaš? Jaz sem Ovniček! Na mestu te ubijem!« nabijati s pestjo in suvati z okovanimi čevlji v trebuh in prsa. Na pomoč mu je prišel njegov tovariš in oba sta na tleh ležečega reveža tako zdelala, da so nezvestnega odnesli v stran. Tretji izmed omenjenih uniformirane trojice, Rudolf Slaček, je gledalce tega kulturnega prizora gonil v stran, ker v takem slučaju je pač najboljši, da je kolikor mogoče malo prič. Kdo je ta junak, ki se piše Ovniček? To je najmočnejši orožnik naše postaje. Po hrvaško prekoline Boga in svetca, majko i ota. S paragrafom 104 hoče ukrotiti vsakega, ki se mu ne mara do tal prikloniti. Takoj ob prihodu v naš kraj se je izkazal kot neolikan človek. Sicer pa hoče veljati kot nekaj izvanredno visokega in imenitnega, kakor da bi slišal že nebeškega petelina peti, pa je neveden tako, da še navadnega poštnega potrdila od kake druge listine ločiti ne zna. Dne 18. febr. t. l. se je tolkel po prsih in zatrdjeval: »Jaz sem gospod, ne pa navaden hlapec!« In tak gospod, v svoji domišljiji omikan in izobražen, da bi lahko nadomestoval vseučiliškega profesorja, napade, vrže po tleh, pretepe in osuva nogami človeka do nezvesti, kar bi se sramoval najzadnji planinski drvar. Bog se nas usmili! Takšni so naši varuhi miru in reda. Sami priznavajo (v nekem zasebnem pismu), da nimajo več ugleda in spoštovanja pri ljudstvu. Za hudiča, trezen in miroljuben človek še nikdar ni spoštoval pijanca in pretepača, najsi tiči v civilni ali kaki drugi obleki. Radi dopisov v »Gospodarju« in »Straži« se pritežujejo, da jim škodujejo na »morali in fiziki.« Sami si varujte vašo moralo in fiziko, da si je ne umažete, pa se vam dopisov v listih ne bo treba bati. Na opisani nedeljski dogodek pa opozarjamo državnega pravdnika, naj ga do nepristranskih osebam preiskati, ob enem ga priporočamo v pretres višji orožniški komandi.

Kapela. Razbojniško obnašanje sta izvršila v nedeljo, dne 17. t. m., pri Kapeli fanta Miha Kovačič in Martin Misijski, oba doma iz Murščaka, ker sta napadla narednika g. Friderika Kralja, sedaj nahajajočega se na bolniškem dopustu. Omenjena fanta sta šla k pozni službi božji — v gostilno in tam čakala popivajoč izida sv. maše, iz katere je imel priti g. Kralj mimo omenjene gostilne. Ko se je temu načrtu fantoma posrečilo, sta ga zahrbtno napadla v sredi gruč ljudi, ter mu zadala več telesnih poškodb po obrazu in strgala mu uniformo, žalila z grdimi priimki itd. Vzrok temu delu sta imenovana navedla, da jih je g. Kralj baje zatožil oblasti radi tihotapljenja raznega blaga čez mejo, kar je neresnično. Se bolj je pa zameriti fantoma izvršen zločin na vojaškega predstojnika, ker sta že vojake odslužila ter poznata posledice gornjega slučaja. Take in slične sramote nekaterih pokvarjenjakov treba izpostaviti javnosti, da si jih pametni in trezni fantje ne jemljejo za vzgled. G. Kralj je celo zadevo predal oblasti.

Razbor pri Slovenjgradcu. Ne vemo, od kolikih krajev smo že čitali, da so si za čast božjo vneti župljani nabavili nove zvone po vojni. Tudi naša hribovska župnija si je po velikem trudu preskrbela nov bronast zvon, katerega slovesno blagoslavljanje in dviganje v olepšan in popravljen zvonik se bo vršilo na praznik sv. Trojice, to je dne 7. junija. V ta namen prijazno vabimo na slovesnost vse blage sosedje, prijatelje in znance naše župnije.

Sv. Peter v Savinjski dolini. Mladina tukajšnje osnovne šole je darovala Jugoslovanski Matici za pisanko din. 487.20.

Ložno pri Rogatcu. Naša romarska in podružna cerkev Matere božje na Ložnem si je naročila veliki zvon, ki se bo približal teži predvojnega ter se bo razlegal daleč do stran, to je na južno stran Boča. Dobili ga bomo že ob koncu meseca avgusta tega leta, ali pa sredi septembra. Za vse tiste dobrotnike in blage častilce Marijine, ki bodo kakšno večjo svoto darovali v ta namen na Ložnem ali poslali na župni urad Sv. Florijana, pošta Rogatec, se bo od Binkošti naprej vsak mesec okoli prve nedelje služila sv. maša v isti romarski cerkvi in njih imena obelodanila po časnikih.

Šmartno ob Paki. Vsak kmetovalec pač dobro vé, kakšna škodljivka je vrana na polju, posebno kadar je koruza posajena in v jeseni ko ista zori. Tudi naše gospodinje jo na vso moč sovražijo, ker jim krade male piščance. Koristnim pticam-pevkam uničuje jajca in požre mladiče. Istotako je škodljiva sraka. Kakšno škodo delajo razni sokoli, krakulji in jastrebi, ni treba povdarjati. Sedaj vse te ptice škodljivke gnezdiijo. Najlažje se ta škodljiva svojat uničuje sedaj na ta način, da se poiščejo gnezda in se zalega pokonča. Naj bi torej sedaj posebno mladi fantje iskali takšna gnezda in jih uničili, ker bodo s tem zelo veliko koristnega storili. Mlade vrane so pa še prav posebno dobra jed, kakor piščanci in se jih torej še bolj izplača iskati. Torej le po njih!

Občina Sv. Krištof. Tukajšnji gerentski sosvet je na predlog gerenta Slaveca dvignil naknadno občinske doklade za 70 odstotkov. Zakaj? Prejšnji odbor je gospodaril varčno in je v tem smislu bil tudi proračun za leto 1925 sestavljen, gerent pa hoče razsipati in deliti nagrade raznim liberalnim društvom, seveda tudi za njegovo plačo in razne dnevnice se rabi denar, zato pa je predlagal: občani, plačajte več davka, in sosvet je kimal. Obžalujemo vse one kmete, ki so še v sosvetu, da se pustijo za nos vleči. Pametni možje so Vam itak že dali zgled, da kimat ne gre v sosvetu.

Občina Sv. Krištof. Nekateri prenavdušeni gerentovi svetniki razširjajo po občini vest, da je prejšnji občinski odbor naredil občini 700.000 kron dolga. Sicer bo o tej laži govorila sodnija ter jim zamašila usta, toda značilno je, zakaj lažejo, gotovo zato, da bi zakrili svojo namero, povišati občinske doklade, da lažje potem več »zaradijo.«

Sv. Štefan v občini Sv. Krištof. Javno vprašujemo hudojamskega inženirja g. Klotza, kaj dela sedaj, ko gerent Slavec tako lepo poje in žvrgoli ter z občinskimi dokladi gor hiti. Kedaj nam bode naročili in oskrbeli od občine aeroplan, saj to je po Vašem mnenju za tukajšnje luže najbolj primerno vozilo, in to menda tudi namestite sedaj, ko ste na cesti ustavili delo. Če ste kak mož poštenjak, vsaj to nam dajte, kar ste v proračunu tudi Vi priznali, da je potrebno za to ceno, ker za to svoto gosp. gerentu še ni treba dvigniti naknadno občinskih doklad. Če pa mislite naročevati aeroplane, potem pa le visoke davke nastavite!

Razne novice.

Koliko je Amerika posodila v letu 1924? Trgovski oddelek vlade Zedinjenih držav Severne Amerike objavlja, da so Amerikanci minulega leta posodili inozemstvu 9.090.000.000 dolarjev. Od teh 9 milijard so prejeli 600.000.000 dolarjev obresti, dočim so jih dobili za vnanja posojila leta 1923 le samo 33.000.000 dolarjev.

Nov ognjenik v Italiji. V Fiumicinu blizu Rima so te dni kopali temelj za novo tovarno. Naenkrat se je z močnim pokom odprla zemlja in proti nebu je švignil steber žvepljenih plinov. Temu je sledilo vroče blato in nato lava, pomešana s kamenjem. Ta mešanica se še vedno vali iz odprtine. Iz Rima in okolice hitijo ljudje gledat zanimivi naravni pojav. Človeških žrtev ni bilo.

MALA OZNAMILA.

V službo se sprejme kuharica v starosti od 18-25 let če mogoče z gospodinjstvom tečajem, ki bi imela veselje in sposobnost do samostojnega gospodinjstva. Nastop s 1. julijem ali pa prej. Ponudbe pisмено ali pa ustmeno na P. Dostal, Ptuj. 625 2-1

Močan pekovski vajenec se sprejme v pekarni Ropan na Dobrni. 626 2-1

Stalno lajšo službo pri poštenih ljudeh išče mlad možki. Naslov v upravnistvu. 631

Služkinja za vse, ki zna tudi kuhati, se išče za malo boljše gostilno. Vpraša se Mlinska ulica 23. 636

Kakih 100 fiziolških palic se želi kupiti. Mlinska ulica 23. 637

Mizarskega učenca sprejme takoj Marko Keuc, Sv. Lenart v Slov. gor. 639 2-1

Služkinja, ki zna tudi kohati, pridna in poštena, se sprejme v dobro službo pri živino-zdravniku Kulterer v Brslavčah. 652

Pekovski vajenec se takoj sprejme v pekarni g. Rudolfa Smonig, Svecina, pošta Zg. Sv. Kungota. 651 2-1

Deklica, poštenih staršev z dobrim šolskim spravevalom se sprejme takoj kot učenka o trgovino meš. blaga. Vpraša se naj pri M. Vester v Vitarnju. 634 2-1

Trgovski učenec, zanesljiv z dobro šolsko izobrazbo se sprejme v večjo manufakturno trgovino v trgu. Ponudbe na Jos. Farkaš, trgovec, Sv. Jurij ob Ščavnici. 658 2-1

Šolarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu Fran Repič, sodarski mojster v Ljubljani, Kotelejska ulica 18. 552 4-1

Posestvo, 5 oralov, dobro obsejano, z gospodarskim poslopjem, se takoj po ceni prodaja. Gradiška 39, Spodnja Kungota, p. Pesnica. 632

Malo posestvo, ne predaleč od železnice z dobrimi njivami itd. skupno od 3-20 oralov, kupim. Ponudbe z obširnimi popisom na upravo pod 640.

Majhno posestvo s ca 2 orala in hišo ter gospodarskim poslopjem se takoj prodaja. Cena 30.000 D. Pogledati pri Alb. Pečnik, Vojnik pri Celju. 648

Prodaja se malo posestvo, pol ure od Ptuja, njiva, sadonosnik, vrt, 3 sobe, kuhinja, klet, hlevi, Krčevina, Novak. 650

Gostilna se vzame v najem. Naslov v upravnistvu pod št. 627. 2-1

Pekarija v Mariboru, dobro vpeljana, popolnoma opremljena s hišo vred na prodaj. Ponudbe na naslov V. Leskovšek, Celje, Cankarjeva ulica 5. 645 2-1

Prodaja se malo posestvo, četrt orala njive, hiša zidana, 2 sobi, kuhinja, hlev za 2 kravi in svinjak. Jožef Vidovič, Sp. Hoče. 647 3-1

Prodaja se posestvo z mlinom brez konkurence. Ivan Kovač Orešnjevec 1, Slov. Bistrica.

Lepo posestvo v izmeri 30 oralov v Ničnem št. 2 obč. Dol pri Hrastniku, na katerem se lahko preredi do 7 glav živine, s štirimi gospodarskimi poslopi. Posedstvo obstoji iz njiv, travnikov, sadonosnika in gozda. Oddaljeno od rudnika Hudajama tri četrt ure in od farne cerkve pol ure, se takoj ugodno prodaja. Izve se pri lastniku Jožefu Golovrh, p.d. Marinko, Gor. Rečica 69 pošta Laško. 622 2-1

Kovaška in sedlarska delavnica na dobrem mestu se pod jako ugodnimi pogoji prodaja. Vpraša se pri Hermanu Goll, Velenje. 611 2-1

Prodaja se: nov čebelnjak za 24 A. Z. panjev, motorno kolo »Wanderer«, pomožni motor DKW in A. Motorette, nov dvo sedežni avto »Peugeot« železne rezervar 1000 l vsebine. Vse zelo po ceni. Pojasnila daje Fr. Pograjc, Breg, Celje št. 33. 618

Stanovanje z vso oskrbo dobi dijak nižje gimnazije v prihodnjem šolskem letu pod ugodnimi pogoji. Kje? Pove uprava lista. 646

Trava na korenini se prodaja. Vprašati Franciškanska ulica št. 13. Maribor. 633 2-1

Vino po ceni kupi takoj. — Ogrizek, Sturmberg, p. Pesnica pri Mariboru. 638 2-1

Lepe suhe gobe kupuje tudi letos vedno po najboljši ceni trgovina Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Nakup jaje vedno po najvišji dnevni ceni. 655 3-1

Kolje cepano in žagano prodaja ali zamenjava za vino in sladko seno trdka Franjo Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25. 621 2-1

Pozor! Ravno došlo blage nove cene. Platno barhentni druk hlačevina, svileni robci, sukne itd. Dobiva se najceneje pri Trpinu, Glavni trg 17. 49

Prvovrstni angleški in ostriški plinski koke na drobno in debelo dobavi po znatno znižanih cenah Mariborska mestna plinarna.

Občni zbor Gospodarske zadruga v Ormožu

r. z. z. o. z.

se bo vršil v nedeljo, dne 7. junija 1925, ob pol 9. uri v kletarski zadrugi z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnika.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1924.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepan, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. 660

Apno, trboveljski cement, mavec (gips), strešno lepenko, koks, premog, štukaturo itd. dobavlja v vsaki množini in najceneje trdka

M. Korošec, Maribor

Aleksandrova cesta 23, na dvorišču.

Kupujem tudi zdravo celo in zdrobljeno smrekovo skorjo (lubje in čreslo). Sporočite mi takoj količino in ceno.

Samo 250 D

stane gumijevi dežni plašč zelo trpežen. isti boljše vrste 290 D. Najfinjši 460 D. Dobiva se v lepih barvah samo v

Prvi goreniški razpošiljalci
IVAN SAVNIK, KRANJ 400

Istotam se razpošilja zopet vse vrste manufakturnega blaga po zelo nizkih cenah. Zahtevajte vzorce in cenik!

Kmetije! Kmetice!

Najboljše zamenjate za čisto bučno olje Vaše bučnice in solčnice, in to luščene in neluščene, in tudi mak v

tevarni bučnega olja

I. Hochmüller, Maribor, Pod mostom št. 7 (desni breg). Prevzame se tudi prešanje in prodajajo poceni otrobi in prga.

Vineogradniki pozor!

najboljše žveplo »VENTILATO« ima na zalogi
Z. TONEJC, MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 35
trgovina z vinarskimi potrebščinami in umetnim gnojem. 607

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri Okrajni posojilnici v Ljutomeru,

ki obrestuje kranilne vloge navadne po 8%, večje in vezane po dogovoru tudi višje. Sprejema hranilne knjige drugih denarnih zavodov kot gotovino ter izvršuje vsa nakazila. — Tekoči računi.

Brusimo britve, škarje, nože itd. Električna brusarna (v brivnici Keštomaj) Celje, Prešernova ulica 19. 1116

Prima Dürkopp šivalni stroji in kolesa po najnižjih cenah pri Alojzu Ussar, Krekova ulica 14. 1081

Priporočam se za lična, trpečna čevljarska dela po meri in popravila. Ivan Ekart, čevljar Koroška cesta 34, Maribor.

Trg. pomočnika

železne in specerijske trgovine več, se sprejme v veletrgovini Ed. Suppanz, Pristava, Slovenija. 656 3-1

Prvovrstno čajno maslo

iz pasterizirane smetane z garantirano trpežnostjo, offerira po najnižjih dnevni cenah I. mariborska mlekaria Adolf Bernhard, Maribor, Aleksandrova cesta 51. — Razpošilja se po pošti na vse strani. Na željo v 1/2 in 1/4 kg kosih pakovano. 661

,Kontinental'

zavarovalna in prozavarovalna družba Beograd, delniška glavica 5.000.000 din., prevzema vsa zavarovanja pod ugodnimi pogoji.

Krajevne zastopnike po celi Sloveniji se išče.

Ponudbe se vpošljejo na: Kontinental, zavarovalna in prozavarovalna družba za Slovenijo, Maribor, Glavni trg 16.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu ter vsem znancem in prijateljem vljudno naznanjam, da otvorim dne 30. maja t. l. v Mariboru, Čafova ulica 1 (preje bioskop) veliko novo meščansko gostilno pod imenom

Restavracija ,UNION'

Restavracija je urejena in opremljena za vse sloje občinstva in ima obenem tudi krasen, prahu prosti vrt. Velika izbira štajerskih in dalmatinskih vin od najfinjših do najcenejših vrst. Vedno sveže belo in črno pivo.

Izborna meščanska in pristno primorska kuhinja, dnevno sveže morske ribe.

Cene izredno nizke, postrežba dobra in točna! V soboto otvoritveni koncert polnoštevne godbe »Drava« od 8. do 12. ure zvečer ter nedeljo in ponedeljek od 10. do 12. ure dopoldan in od 8. do 12. ure zvečer.

Za mnogoštevilni obisk se priporoča

Gluro Valjak.

Posojilnica in Prva trsničarska zadruga v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah naznanja tužno vest, da je njen soustanovitelj in član načelstva, ozir. predsednik nadzorstva zadruge, gospod

Jožef Kupčič
posestnik v Rotmanu

dne 12. maja 1925 v 61. letu svoje starosti mirno v Gospodu preminul.

Blag mu bodi spomin!

Spočinite se Blaške večerje!

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

naznanja žalostno vest, da je dne 26. maja, ob 19. uri, preminul njen dolgoletni zvesti sotrudnik, gospod

Alojzij Vegrinec

črkostavec.

Pogreb pokojnika se vrši v četrtek, dne 28. maja, ob 16. uri iz magdalenske mrtvašnice na Pobrežju na tamošnje cerkveno pokopališče.

Blagemu pokojniku bodi ohranjen časten spomin!

Maribor, 27. maja 1925.

HA-HA-HA

ne boš strgal, ne, imam močno obleko, ker sem kupil sukno v veletrgovini R. STERMECKI v Celju štev. 24 katera razpoliža trpežno sukno m D 60—, močen ševjet m D 70—, fini kamgarn m D 90—. Ilustrovani cenik z treh 1000 slikami se pošlje vsakemu zastoj, vzorci od sukan, kamgarne in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila čez D 500— pošt. prosto. Trgovci engros cene.

Občni zbor

Gospodarske zadruge v Mariboru r. z. z. o. z.

se vrši v nedeljo, dne 15. junija t. l., ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Goleca v Mariboru, Aleksandrova cesta (gost. »Wilson« na sproti kolodvora) z nastopnim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računov.
3. Volitve.
4. Slučajnosti.

Če bi se ob določenem času ne zbralo zadostno število članov, se vrši občni zbor pol ure pozneje. 644

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posejilnice pri Sv. Ilju v Slov. goricah

ki se vrši v nedeljo, dne 7. junija 1925, ob pol 8. uri zjutraj v dvorani Slovenskega doma z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1924.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

642

Načelstvo.

RAZPRODAJA

konkurznega blaga (manufaktura, špecerija) Julkota Kovačiča se vrši na binkoštno nedeljo in binkoštni ponedeljek, t. l. na licu mesta v Pakovi hiši št. 8 v Vojniku. Ugodna nakupna prilika. 641

Rojs Karol v Ormožu

uljudno naznanja, da kupi hrastove, bukov, črešnjev in orhove hlode ter plača po dnevni ceni. — Na prodaj imam po ceni rezan les za stavbe, deske, letve, krajce, les za strešne grede in razno stavbeno gradivo. 610

Na obrok!

Manufakturo in konfekcijo, vezenine, pletenine i. t. d. kakor moške in ženske obleke po meri iz lastne prvovrstne krojačnice ter premog in drva dobite proti agedenemu odplačevanju le pri trvdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z o. z.

Maribor, Vojnašniška ul. 2, pisarna Gregorčičeva ul. 1

POZOR!

Samo 300 D franko na dom!

Ta garnitura kuhinjske posode je iz najboljšega aluminija; snežno bela in desetletja trpežna. Dobavlja se proti predplačilu ali povzetju.

Kovinska industrija INŽ. J. & H. BUTL, Maribor, S. S.

Posode držijo in to gornja vrsta od leve na desno po ca 3 1/2, 1 1/2 in 1 1/4 litra in spodnja vrsta po ca 1, 1 1/2, 1 1/4, 1 1/2 litra, ponev ima 20 cm premera. Naročite takoj, ker ne vemo, ako nam bodo razmere dovolile, vzdržati trajno in ugodno ponudbo.

Št. 645 brezplačno. Inzerat priložiti. Ako ne ugaja, se vzame radevolje nazaj.

Priporoča se
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpuse). Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 600 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 800 D, 100 cm veliki po 950 D in po 1280 D, 120 cm veliki po 1700 D.

Stenski križi

z leseno podobo (korpusem) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 30 cm po 77 in 100 D, 35 cm po 96 in 115 D, 40 cm po 140 D.

Stenski križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D.

Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, ist kupi v Tisk. sv. Cirila v Mariboru.

Dobro boste hodili!

v Štuttnerjevih čevljih! Čevlji trdke Suttner je nenačrtnost trajnosti, čvrstosti, moderen in eleganten, a pri tem poceni! Skrbno izdelan iz izbranega dobrega usnja! Ime Suttner je garancija za dobroto in solidnost! Tudi polučevlje in sandale, enako tudi bogato izbrane srajce, naramnice, športnih kap, Van nudi bogato ilustrirani cenik, s katerem najdete tudi vsakovrstno jedilno orodje, škarije, lepne nože, doze za cigarete in tobak, kresila, verižice in krste obeske. Pošljite 2 dinarja za cenik na

Razpošiljalnico H. SUTTNER v LJUBLJANI št. 992, Slovenija.

RAZPOŠILJALNICO H. SUTTNER

v LJUBLJANI št. 992, Slovenija.

Pri tej priliki se lahko se lahko naroče Fellerjeva Elsa-mila v 5 vrstah: Lilično-mlečno, glicerino, beraksove, katranovo in mile za britje.

KOMATI

in opreme zakonje za lahko in težko vožnjo, dežne plahte za konje in vozove, svetilke za kočije, ovrtniki, nagobčniki za pse. Dalje velika izbira kovčkov in torbic za potovanje, nahrbtniki, gamaše, gonilni jermeni za mline, žage itd. Popravila se sprejemajo ter točno in solidno izvršijo.

Ivan Kravos
Maribor

Trgovina in zaloga: Aleksandrova c. 13

Sedlar. in torbar. del. Slomškov trg št. 6

APNO

iz Zagorja, Portlandcement v vsaki množini in zmiraj sveže. Traverze in vsa druga železnina se kupi ceneje kot drugod v staroznani

veletrgovini z železnino in gradivnim materijalom

I. Andraschitz

Vodnikov trg Maribor Vodnikov trg

A Vi
gospod?

mar nečete končno skrbeti da ne postanete plešasti? In kot nežen soprog in oče nekaj storiti za pravilno nego las Vaše soproge in otrok? Poizkusite torej LEKARNARJA FELLERJA ELSA-POMADO ZA LASE, preizkušeno sredstvo za nego las katero odstrani prhlaj in zabrani prerano izpadanje in osirolost las, stori lase voljne in lesketajoče tako, da se morejo česati lepe frizure.

ZA POIZKUS 2 lončka z zavojnino in poštino 36 dinarjev, toda le tedaj, ako se denar pošlje vnaprej. Po povzetju stane 10 dinarjev več, torej 45 dinarjev. Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, v Stubici Donji, Elsatrg 341, Hrvatska.

ELSA-SPIRIT ZA LASE krepi lašišče. ELSA-KATRANOVO-MILO je izvrstno za pranje las. ELSA-MILO ZA BRITJE nudi pri britju največjo ugodnost. ELSA-VODA ZA ZOBE stori zobe bele kot biser.

Najpopolnejši
Stoewer šivalni stroj

15 letno jamstvo!

15 letno jamstvo!

s pogreznjivim transporterjem (glabeljc). Z odnosnim premikom, je pripravljen za štepanje, vezenje ali šivanje.

LJUDOVIK BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/1.

Zaston!

in poštine prosto se pošlje takoj krasni cenik z več tisoč slikami. — Pišite nemudoma ponj v

Prvo gorenjsko razpošiljalno

Ivan Savnik

Kranj—Slovenija.

Vzorci raznega blaga za obeske se pošljejo na ogled.

ZAHVALA

Za mnogobrojno izraženo sožalje ob prebriski smrti, ki nas je zadela s prerano izgubo našega predobrega, nepozabnega očeta

Matič Fras

se najprisrčneje zahvaljujemo vsem prijateljem, sorodnikom in znanecem. Posebno se zahvaljujemo č. gg. duhovnikom, posebno še č. p. Gabrijelu za veliko požrtvovalnost in skrb ob času boleznirajnega. Zahvaljujemo se tudi Krščanski ženski zvezi za tako veliko udeležbo, nadalje godbi Katoliške omladine ter pevskega društvu »Krilato kolo« za pretresljive žalostinke, zahvaljujemo se sploh vsem, kateri so sprejeli pokojnega k zadnjemu počitku.

Maribor, dne 20. maja 1925.

Zaljujoči ostali.

Somišljeniki inserirajte!

Pozor kmetje, delavci!

Obiščite v Mariboru vinotoč

„Štajerska klet“

v podzemeljskih prostorih restavracije »Narodni dom«.

Belo in črno vino liter od 9 D naprej. Mrzla in topla jedila. Pristni jabolčnik. Toči se tudi čez ulico.

Priporoča se najbolje A. M. Oset.

KRAPINSKE - TOPLICE

pri Zagrebu zdravijo: protin, revmatizem, išias, ženske bolezni itd. — Stalna vojaška godba, električna razsvetljava, kino, lastna radiopostaja ter druge zabave. Izven glavne sezone znatni popusti na cenah. Pojasnila daje brezplačno kopališčna uprava

KRAPINSKE - TOPLICE**DENAR**

si prihranite, ako kupite manufakturno blago

v Celju „Pri solncu“

Stalno ogromna zaloga vsakovrstnega svežega blaga kakor: sukno za moške, volneno za ženske, hlačevino, tiskovino, baržun, barhent, belo platno, rujavo platno, nogavice, pavola, vsakovrstno moško ter žensko perilo, brisalke, odeje, dežniki, dežni plašči, cefir in plave platno za srajce, klot, čepice in naglavne rute.

Ne opustite se prepričati! Za obilen obisk se priporoča

Alojz Drofenik

Glavni trg 9 Celje Glavni trg 9

Postrežba točna!

Mera obilna!

Velika efektna loterija v Ptuj

v korist novih orgelj v cerkvi sv. Petra in Pavla. Loterija obsega 250 lepih dobitkov v skupni vrednosti

50.000 Din.

Vrši se 29. junija 1925.

Prvi in glavni dobitnik je **lep mlad konj.**

2. Šivalni stroj (»Singer«)	10. Blago za moško obleko
3. Kolo (bicikl)	11. Blago za žensko obleko
4. Cela kravja koža, ustroj. za podplate	12. Žepna ura
5. Polovnjak vina (3 hl)	13. Vreča moke
6. Namizni servis	14. Kladiva drv
7. Bala belega platna	15. Vsi zvezki Jurčičevih spisov (vezani)
8. Prašič	16. Servis za vino
9. Kuhinjska garnitura	17. Servis za pivo
	18. Zabož mila itd. itd.

Srečka stane samo 5 Din. — Dobijo se pri župnem uradu Sv. Peter in Pavel v Ptuj.

Inserirajte!**VAJENEC**

se sprejme v eni veletrgovini z mešanim blagom na deželi. Ponudbe na upravljalni listi pod »Vajenec«. 635

MOSTIN

v izdelovanje zdrave in dobre domače pijače se zopet dobi samo pri edinem izdelovalcu Maks Wolfram, med. drogerija, Maribor, Gosposka ul. 33.

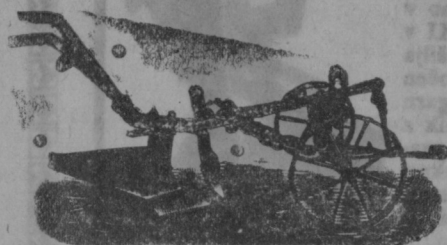
606 3—1

Ali sem že obnovil naročnino?

Original Sackove pluge

ima na zalogi po zelo ugodni ceni kakor tudi vse ostalo orodje za poljedelce, kovače, mizarje, sodarje i. t. d.

dalje za stavbenike traverze, cement, žičnike in pločevino kakor tudi vse v to stroko spadajoče predmete

veletrgovina z železarno

Pinter & Lenard
MARIBOR.

Potrežba točna in solidna.

Priporoča se prvi slovenski zavod

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

Dunajska cesta 17

Dunajska cesta 17

ki je edina te vrste.

Podružnice: Celje, Breg 33; Zagreb, Hatzova ulica 12; Sarajevo, Koroševa ulica 15 in Split, Ulica 11. puka.

Denar naložite**Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.**

v Mariboru, Stolna ulica št. 6.

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo.

Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije

(poprej pri »Belem volu«)

kjer je najbolj varno naložen in se najvišje obrestuje. — Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Oglesi v »Slov. Gospodarju« imajo najboljši uspeh!

Zadružna gospodarska banka d. d.,**Podružnica v Mariboru.**

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.